

Locale Belangen

Orgaan van de Vereeniging voor Locale Belangen.

Verschijnt den 1sten en 16den van elke maand.

De Vereeniging is opgericht in 1912 en als rechtspersoon erkend bij Gouvernementsbesluit d. d. 1 Juli 1922, No. 75. Zij stelt zich ten doel, de ontwikkeling van het gewestelijk en plaatselijk zelfbestuur en de algemeene belangen van locale ressorten te bevorderen.

Commissie van Redactie:

H. J. DROST, F. W. M. KERCHMAN, G. de RAAD, R. SLAMET.

Redactie-Secretaris: H. OBBINK.

Redacteur voor lokaal-technische aangelegenheden: J. J. G. E. RÜCKERT.

Vaste medewerkers: Mr. C. J. van HASSELT, Gerard JANSEN, Mr. M. D. de JONG,

Th. van KEMPEN, en Dr. H. J. LEVELT.

Opneming van een stuk beteekent niet, dat de Redactie zich met den inhoud vereenigt.

Alle stukken uitsluitend te adresseeren: POSTBOX 38, SEMARANG.

Moreele Drang.

Mylord Strafford, die zooveel beheerscht,
schijnt het deze rivier ook te willen doen.
(Schimmel).

Zoo zijn dus de Locale Raden in dezen tijd verblijd met een regeerings-schrijven, waarin hun duidelijk wordt gemaakt, dat het in overeenstemming met den uitdrukkelijken wensch van Zijne Excellentie zal wezen, wanneer de Raden het schoone voorbeeld van het Gouvernement zullen volgen en gaan korten op de tractementen hunner ambtenaren. Zelfs een raad, die door voorzichtig financieel beleid de voorgenomen korting op de gouvernementele bijdrage kan verwerken, zonder te tornen aan ambtenaars-inkomsten, heeft te doen wat de financieele leiding van het land, die in de laatste jaren zoo jammerlijk tekort is geschoten en toch maar kalm blijft gehandhaafd, op dit moment als het eenig noodige in de tegenwoordige omstandigheden erkent. Doet hij het niet, dan zal de moreele drang, die de Regeering thans uitoeft, wel vervangen worden door een anderen, tenminste, wanneer zich niet eindelijk gezonder inzicht baan breekt.

Niemand zal ontkennen, dat de Regeering thans voor groote moeilijkheden

staat en dat het de plicht van ieder goed burger moet zijn Haar in dezen tijd naar vermogen te steunen. Doch, Haar hooge plicht ware geweest dit mogelijk te maken. Wat ziet men echter gebeuren? Elke maatregel, die reeds op zichzelf tegenstand zou opwekken, wordt uitgevoerd op een wijze, die de zwaarte ervan nog grooter maakt en den druk des te erger doet voelen, omdat men andere doeleinden tegelijk tracht te bereiken. De wettelijke bevoegdheden der Regeering worden zooveel mogelijk uitgebuit en wanneer zelfs dat niet helpt, dan neemt men het wapen van moreelen drang in de hand zooals in de onderhavige quaestie.

Reeds in het feit, dat er korting op de Regeeringsbijdrage aan de Locale Raden wordt uitgeoefend ligt een onbillijkheid, waar deze raden toch ook hun inkomsten zien terugloopen en dit feit op zichzelf hen reeds zou aansporen tot voorzichtigheid ten aanzien van de inkomsten aan de ambtenaren toegekend of toe te kennen. Bovendien is reeds in de laatste jaren zoodanig op de regeeringsbijdragen aan de raden bezuinigd, dat in algemeen zinn niet kan worden gesproken van te hooge salarissen. In welk opzicht de Regeering ook financieel moge hebben gezondigd, zeker niet in de ruimte van geldelijken steun aan de Locale Raden verleend. Toch komt ook thans weder deze steun in het gedrang.

Ook hier weder zelfs geen zweem van erkenning der mogelijkheid, dat de Regeering zich zou kunnen vergissen. Het bedrag der korting wordt eenzijdig bepaald. Er zal krampachtig aan worden vastgehouden, maar de heer Van den Bussche stelt zich bereidwillig ter beschikking om overleg te plegen aangaande de wijze, waarop deze korting in het gemeentelijk huishouden zal worden verwerkt. Inderdaad weder een staaltje van de zonderlinge diplomatie die de Regeering in deze geheele jammergeschiedenis toepast en oorbaar vindt. Terwijl de geldelijke steun wordt ingekrompen, doet men tevens een poging weder meerderen invloed te krijgen in de lokale arbeidssfeer.

Dit laatste stelt men dan nog voor als een soort van tegemoetkomende houding tegenover de Locale Raden. Het is hier echter niet meer: „Uw geld of uw leven”, maar „Uw geld *en* uw leven”. Want, men vergete het niet, in de autonomie ligt de eerste levensvoorwaarde voor elken raad; laat men haar los, zoo berooft men tegelijk het Locale Bestuur van zijn vitaliteit en wordt dorre administratie zijn eenige taak.

En zelfs, wanneer men voor een oogenblik over dit bezwaar heen wilde stappen en, vanwege het tijdelijk karakter, eens met de ambtenaren van het Departement van financiën gaan spreken over de verwerking der opgelegde korting, dan zou het blijken, dat dit overleg slechts zou mogen bestaan in het ja-knikken, wanneer het Departement van Financiën zijn

mee
die
beso
dan
wijz
dat
geda
der
wete
in d
D
o.i.:
stan
gans
Doc
leve
dat
Zij
and
toe
verp
Indi
paal
omg
omc
te t
V
te l
voor
stell
dire
wor
toek
N
is,
ure
doo
voo
van
dat

meening had kenbaar gemaakt. Overleg veronderstelt minstens twee partijen, die elk uitgaan van de gedachte, dat hun kennis beperkt is en door de beschouwingen der andere zijde kan worden aangevuld, uit welke gedachte dan de bereidheid ontstaat om eigen standpunt geheel of gedeeltelijk te wijzigen. Doch de Regeering en Haar verdedigers gaan uit van de stelling, dat Zij alleen een juist inzicht hebben in den algemeenen toestand, en elke gedachte, die zich niet direct en volkomen aansluit aan de redevoeringen der heeren Wellenstein en Van den Bussche wordt bij voorbaat als onwetenschappelijk en oneconomisch verworpen en overleg is, zoolang men in dezen geestestoestand verkeert, niet meer dan een woord.

De eenig juiste gedragslijn voor de Locale Raden in deze zaak is o.i.: de korting onder protest aanvaarden, doch voorts volkomen zelfstandig de zaak onderzoeken en regelen." Wij zouden gaarne met gansch onze kracht aan de zijde der Regeering staan in deze quaestie. Doch wij meenen dat een verkeerde moraal uit het particuliere bedrijfsleven in regeeringskringen is binnengedrongen. Volkomen geven we toe, dat de Regeering juridisch Hare bevoegdheden niet te buiten gaat, wanneer Zij kort op het loon Harer arbeiders. Maar moreel staat de zaak geheel anders. Geen regeering heeft dan het recht om eerst zekere emolumenten toe te zeggen, om dan later deze zonder meer in te trekken terwijl alle verplichtingen aan de andere zijde gelijk blijven. Versterkt wordt dit in Indië nog door het feit, dat men een deel der ambtenaren door een bepaalde salarisschaal heeft bewogen hun vaderland, hun familie en bekende omgeving te verlaten. Geen beroep op het publiek recht kan hier baten, omdat het eenvoudig geen recht is, bepaalde rechten zonder overleg in te trekken.

Verkeert de Regeering in de onmogelijkheid om Hare toezeggingen na te komen, dan ware toch samenspreking met de ambtenaren een eerste voorwaarde, al ware het alleen maar over de vraag of eenige schadeloosstelling in de toekomst mogelijk zou zijn. Dan had niet aan deze korting direct mogen verbonden worden de mededeeling, dat de salarissen zullen worden verminderd, want het geval der uiterste noodzaak bestaat voor de toekomst zeer zeker nog niet.

Nu kan de Regeering wel decreteren, dat het een gebiedende eisch is, dat de Locale Raden Haar volgen op het pad dat Zij te kwader ure is ingeslagen. Doch in de eerste plaats gaat Zij dan in tegen de door Haar Zelve in het leven geroepen wetgeving. Deze toch stelt bijv. voor de stadsgemeenten uitdrukkelijk vast, dat de regeling der jaarwedde van den secretaris der Gemeente behoort bij een hoogere autoriteit, dus dat de regeling der tractementen van de overige gemeente-ambtenaren

behoort bij den Raad. Deze bevoegdheid kan den Gemeenteraden uitsluitend ontnomen worden door een nadere wettelijke regeling, doch van moreelen drang, waaraan deze Raden gevolg zouden moeten geven, is in de wetgeving geen sprake.

Er is alle grond om te vermoeden, dat de Regeering, ziende hoe Haar besluit veler moreelen steun moet ontberen, op dezen weg dien van de Locale Raden tracht te krijgen. Want wanneer deze Raden, al of niet onder den drang van het rondschrjven, zouden doen evenals het Gouvernement, zoo ware een schoon argument aan te voeren om de ambtenaren nog meer in positie en tractement aan te tasten.

In de tweede plaats dient te worden opgemerkt, dat de leden der Locale Raden moeten stemmen niet volgens mandaat der Regeering, doch naar eigen inzicht. Dit inzicht kan misschien den invloed ondergaan van het bekende rondschrjven, doch het is ook mogelijk, dat men zelfs hierin geen aanleiding vindt om de rechten der ambtenaren aan te tasten. Men heeft nu eenmaal zijn eigen meening omtrent recht en onrecht en die is zoo maar niet op commando te wijzigen. Wat zou er worden van het beginsel, dat elk lid van den Raad zonder bindend mandaat behoort te stemmen, wanneer de Regeering bij rondschrjven kon instrueeren, hoe gestemd moet worden? Dat Zij korting toepast, de rechtmatigheid er van kan betwist worden, doch ook verdedigd, maar dat Zij wil voorschrijven, en dat buiten de wet om en tegen de wet in, hoe deze korting moet worden verwerkt, het is de zooveelste aanslag op de locale autonomie, waarvan men ten laatste zou kunnen meenen, dat zij bezig is te verdwijnen tot groote schade van land en volk.

Dat de staart van het rondschrjven in dit opzicht nog verder gaat door het vriendelijk aanbod om bij de toepassing van het regeeringsbeginsel nog eens de hulp der regeeringsadviseurs in te winnen, teneinde ook in de finesses van het locale bestuur medezeggenschap te verkrijgen, het is alles meer diplomatie dan een werkelijk en hartelijk beroep op de hulp der Locale Raden in deze benarde tijden.

O. i. behooren de Raden, wanneer zich werkelijk door de maatregelen der Regeering en het terugloopen der eigen inkomsten het geval van uiterste noodzaak voordoet, *niet* tot de voorgestelde korting over te gaan zonder ernstig, serieus overleg met de ambtenaren.

En ten tweede behooren zij hunne zelfstandigheid te handhaven door op dit punt geen advies te vragen van de hoogere autoriteiten. De locale autonomie, van vele zijden bedreigd, moet in de Raden vinden haar krachtige, onverzwakte verdedigers ook en juist in dezen somberen tijd.

Indeeling van de locale betrekkingen in pensioensgroepen.

I.

De bij het Koninklijk besluit van 26 Januari 1931 No. 2 (Indisch Staatsblad No. 93) tot stand gekomen herziening van het Europeesch Locaal Pensioenreglement, welke ten doel had de pensioensvoorschriften voor Europeesche locale ambtenaren in overeenstemming te brengen met de voor landsdienaren volgens het Indisch Burgerlijk Pensioenreglement (Staatsblad 1926 No. 550) geldende bepalingen, heeft o.m. ten gevolge gehad, dat voortaan ook voor de Europeesche locale ambtenaren zal gelden een indeeling van de door hen bekleede ambten in drie pensioensgroepen.

Het eerste lid van artikel 3 van het nieuwe Europeesch Locaal Pensioenreglement bepaalt namelijk: „De locale ambten worden, voor zoover daaraan naar de bepalingen van dit reglement rechten of aanspraken op pensioen zijn verbonden, door den Gouverneur-Generaal ingedeeld in drie groepen, te onderscheiden als pensioensgroep A, pensioensgroep B en pensioensgroep C. Bij deze indeeling wordt de ingevolge artikel 5, eerste lid, van het Indisch Burgerlijk Pensioenreglement tot stand gebrachte rangschikking in pensioensgroepen van de burgerlijke landsambten zooveel mogelijk tot richtsnoer genomen”.

In aansluiting hierbij is in het tweede en derde lid van genoemd artikel 3 voorzien in de gevolgen van eventueel door de Regeering aan te brengen wijzigingen in de indeeling der ambten, terwijl de berekening van den voor pensioen tellenden diensttijd ingeval een Europeesche locale ambtenaar overgaat in een lokaal ambt, behoorende tot een andere pensioensgroep dan die waarbij het te voren bekleed ambt is ingedeeld, geregeld is bij artikel 70 van het nieuwe reglement.

Moest onder de werking van het Europeesch Locaal Pensioenreglement in Staatsblad 1920 No. 836 iedere Europeesche locale ambtenaar, onverschillig welke betrekking hij bekleedde, twintig jaren dienen ter verkrijging van recht op pensioen, thans is in artikel 4 van het E. L. P. 1931 bepaald, dat recht op normaal pensioen wordt verkregen

in de pensioensgroep A: na een diensttijd van 30 jaar en het bereiken van een leeftijd van ten minste 50 jaar in lokalen dienst;

in de pensioensgroep B: na een diensttijd van 25 jaar en het bereiken van een leeftijd van ten minste 47 jaar in lokalen dienst;

in de pensioensgroep C: na een diensttijd van 20 jaar en het bereiken van een leeftijd van ten minste 45 jaar in lokalen dienst.

Voor iederen tot de Europeesche bevolkingsgroep behoorenden lokalen ambtenaar, op wien de bepalingen van het nieuwe reglement van toepassing zijn, is het dan ook van veel belang te weten, in welke pensioensgroep de

door hem bekleede betrekking, zoomede de voor hem bereikbare hogere betrekkingen, zijn ingedeeld, aangezien deze indeeling beslist omtrent de vraag op welk tijdstip hij den dienst met recht op pensioen zal kunnen verlaten.

Zij, die reeds vóór de inwerkingtreding van het nieuwe reglement Europeesch lokaal ambtenaar waren, behoeven evenwel niet te vreezen, dat zij langer dan de hun onder de werking van het oude reglement in uitzicht gestelden tijd van 20 jaren moeten dienen ter verkrijging van recht op normaal pensioen; ten hunnen aanzien toch is in artikel 71 lid 2 van het nieuwe reglement een overgangsbepaling getroffen in dezen zin, dat indien de door hen bekleede betrekkingen worden ingedeeld bij een der pensioensgroepen A en B, zij niettemin geacht worden een betrekking te bekleeden, welke is ingedeeld bij de pensioensgroep C.

Het meeste belang heeft de indeeling in pensioensgroepen dan ook voor die Europeesche ambtenaren, welke op of na 27 Februari j. l. den datum van inwerkingtreding van het E. L. P. 1931, in vasten lokalen dienst zijn getreden. Voor hen bestaat geenerlei zekerheid omtrent het tijdstip waarop zij den dienst met recht op pensioen zullen kunnen verlaten zoolang aan het hooger genoemd artikel 3 van het nieuwe reglement geen uitvoering is gegeven. Het is dan ook te wenschen, dat de Regeering spoedig tot de bedoelde indeeling overgaat en aan Haar desbetreffend besluit terugwerkende kracht verleent tot aan den evengenoemden datum van inwerkingtreding van het nieuwe Europeesch Lokaal Pensioenreglement.

Ingedeeld worden de lokale ambten „voor zoover daaraan naar de bepalingen van dit reglement rechten of aanspraken op pensioen zijn verbonden.” Welke ambten zijn dat? Volgens de letter der bepaling zou een bepaald ambt eerst dan voor indeeling in een der drie pensioensgroepen in aanmerking komen wanneer een Europeaan in die functie benoemd wordt. Zoolang een niet-Europeaan de betrekking bekleedt, zijn daaraan immers geen rechten of aanspraken volgens het Europeesch Lokaal Pensioenreglement verbonden. Uit de geschiedenis der totstandkoming van het hier bedoeld voorschrift blijkt echter niet, dat een zoodanige toepassing in de bedoeling heeft gelegen ¹⁾ en het ligt dan ook voor de hand de indeeling van de lokale ambten in pensioensgroepen niet van de benoeming van bepaalde personen afhankelijk te stellen. Van dit standpunt gaat ook uit het in de maand September van het vorige jaar tot de voorzitters van alle raden van autonome gemeenschappen gericht rondschriften van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur, waarbij verzocht wordt om toezending van de voor het personeel dier gemeenschappen vastgestelde bezoldigingsregelingen en voorts om te willen mededeelen, welke betrekkingen bij die ge-

¹⁾ Volksraadstukken, 1ste gewone zitting 1930-1931, onderwerp 21.

meenschappen door Europeanen, of door personen op wie de bepalingen voor Europeanen toepasselijk zijn verklaard, worden vervuld of zouden kunnen worden vervuld en op welke wijze naar het oordeel der locale autoriteiten de indeeling van die ambten in de drie pensioensgroepen zou moeten geschieden.

Doch nu rijst de vraag *welke locale ambten door Europeanen kunnen worden vervuld*. Uiteraard zou de Regeering op dit punt geheel kunnen afgaan op het terzake door de locale autoriteiten in te nemen standpunt, doch het is te voorzien, dat velen niet dan noodgedwongen zullen willen overgaan tot het trekken van een scheidingslijn tusschen ambten die wel en ambten die niet door Europeanen, of door personen op wie de bepalingen voor Europeanen toepasselijk zijn verklaard, kunnen worden bekleed. Immers zou het bij een gering aanbod van sollicitanten wenschelijk kunnen zijn om een tot de Europeesche bevolkingsgroep behorende gegadigde te benoemen in een functie, die in den regel door niet-Europeanen wordt vervuld. In zoodanige gevallen zou dan een voorstel tot aanvulling der bestaande indeeling in pensioensgroepen bij de Regeering moeten worden voorgebracht, waaraan dan weder het nadeel kleeft, dat de betrokkene eerst na zijn indiensttreding te weten komt of hij 20, 25 dan wel 30 jaren moet dienen ter verkrijging van recht op normaal pensioen. Daarbij komt, dat welhaast van geen enkele betrekking kan worden gezegd, dat een aan de bepalingen voor Europeanen onderworpen persoon voor de vervulling daarvan ongeschikt is. Het zou dan ook alleszins wenschelijk zijn dat de Regeering aanstonds overgaat tot indeeling in pensioensgroepen van *alle* bestaande locale ambten, van secretaris eener provincie tot kantooroppasser en vaste koelie toe. Te meer bestaat hiertoe aanleiding waar verwacht mag worden, dat het eerlang in te voeren pensioenreglement voor niet-Europeesche locale ambtenaren mede op een indeeling in drie pensioensgroepen gebaseerd zal zijn. Reeds heeft de Directeur van Financiën in de Volksraadsvergadering van 30 Augustus 1930 (Handelingen blz. 1541) een spoedige indiening van een ontwerp voor zoodanig reglement toegezegd.

II.

Volgens de tweede zinsnede van het reeds aangehaald artikel 3 lid 1 van het E. L. P. 1931 moet bij de indeeling der locale ambten in pensioensgroepen de ingevolge artikel 5, eerste lid, van het Indisch Burgerlijk Pensioenreglement tot stand gebrachte rangschikking in pensioensgroepen van de burgerlijke landsambten zooveel mogelijk tot richtsnoer worden genomen.

De bedoeling van dit voorschrift is blijkbaar, dat de indeeling van de locale ambten in pensioensgroepen zooveel mogelijk dient te geschieden naar de beginselen, die aan de bestaande indeeling van de burgerlijke landsambten in pensioensgroepen ten grondslag liggen.

Deze laatste indeeling is tot stand gekomen bij het Gouvernementsbesluit in Staatsblad 1926 No. 556, aangevuld, voor zoover betreft de vóór 1 Februari 1925 bekleede ambten, bij het besluit in Staatsblad 1929 No. 291. Zij is gebaseerd op het voorschrift van artikel 5, lid 1, tweede zinsnede van het Indisch Burgerlijk Pensioenreglement, waarbij bepaald is, dat bij de hier bedoelde indeeling de ambten, voorkomende in de bezoldigingsstaten A, B en C, behorende bij de B.B.L. 1925 (Staatsblad 1925 No. 43), zooveel mogelijk worden opgenomen onderscheidenlijk in de pensioensgroep A, de pensioensgroep B en de pensioensgroep C.

Inderdaad sluit deze indeeling zich ten nauwste aan bij de in de B.B.L. aangegeven groepeerings der burgerlijke landsambten in de bezoldigingsgroepen A, B en C. Voor de indeeling van deze landsbetrekkingen in pensioensgroepen zijn namelijk in Staatsblad 1926 No. 556 de volgende regels gesteld:

in de pensioensgroep A worden ingedeeld de ambten voorkomende in de bezoldigingsstaten A der B.B.L., met uitzondering van die genoemd in Staat A 22 (Indisch arts en Indisch arts 1ste klasse);

in de pensioensgroep B worden ingedeeld de ambten voorkomende in de bezoldigingsstaten B der B. B. L. en die genoemd in Staat A 22 (Indisch arts en Indisch arts 1ste klasse);

in de pensioensgroep C worden ingedeeld de ambten voor welke de bezoldiging is vastgesteld door den Koning en de ambten, voorkomende in de bezoldigingsstaten C der B. B. L.

Uit het bovenstaande volgt, dat de indeeling der locale ambten in *pensioensgroepen* in hoofdzaak neerkomt op een indeeling van die ambten in *bezoldigingsgroepen*, waarbij de B. B. L. en het daaraan ten grondslag liggend Bezoldigingsbesluit in Staatsblad 1925 No. 53 tot richtsnoer dienen te worden genomen. Aan de hand van de aan de verschillende locale betrekkingen verbonden bezoldigingen en aanstellingseischen zal derhalve beoordeeld moeten worden of die betrekkingen in de pensioensgroep A, de pensioensgroep B dan wel de pensioensgroep C behooren te worden gerangschikt. Het lijdt geen twijfel dat de beslissing in een aantal gevallen niet gemakkelijk zal zijn, hetgeen vooral een gevolg is van de omstandigheid, dat slechts weinig autonome gemeenschappen hun bezoldigingsregeling naar het systeem der B. B. L. hebben ingericht. De groote verscheidenheid, die op dit gebied bestaat en de onvolledigheid, die vele locale salarisregelingen kenmerkt, zullen de Regeering in vele gevallen nopen bij de indeeling der locale ambten in pensioensgroepen een praktisch standpunt in te nemen en mede op grond van gegevens omtrent den levensstandaard der betrokkenen te beslissen inzake de Haar opgedragen groepsindeeling. Dat hierin overigens niets onbillijks gelegen is, kan blijken uit het reeds genoemd besluit in Staatsblad 1925 No. 53, waarin het alge-

meer
de d
De
van
dat
ambt
hierv
566
men
„F
„nor
„ove
„met
„alge
„tijd
„op
„dien
„in
„tot
„zal
„mo
„reg
„V
„vrij
„die
„om
„zull
„aan
„mo
„op
„van
„leef
„hen
„mo
„De
„ma
„(Inc
„daa
„arts
„bes
„vee

meen levenspeil der ambtenaren mede als grondslag voor de indeeling van de door hen bekleede ambten in bezoldigingsgroepen is aanvaard.

De uitzondering, die in Staatsblad 1926 No. 556 gemaakt is ten aanzien van de in Staat A 22 der B. B. L. genoemde betrekkingen wijst er op, dat er nog een ander criterium is, hetwelk bij de indeeling der locale ambten in pensioensgroepen in acht genomen moet worden. Ter toelichting hiervan moge worden verwezen naar het vermelde op blz. 182/183 (punten 566 en 567) van het Verslag van de Burgerlijke Salariscommissie, waar men leest:

„Het verschil van vijf jaren tusschen de door de Commissie aangegeven „normale termijnen van 20, 25 en 30 jaren voor de groepen C, B en A is „overigens naar het oordeel der Commissie te gereeder te aanvaarden als „men let op de omstandigheid, dat de betrekkingen uit groep C in het „algemeen bekleed worden door personen, die op eenigszins lateren leeftijd in dienst zijn getreden, terwijl de landsdienaren uit groep B meestal „op jongeren en die uit groep A vaak reeds op zeer jeugdigen leeftijd in „dienst treden. Zou in de praktijk blijken, dat belangrijke afwijkingen die „in dit opzicht, zij 't ook slechts voor weinige betrekkingen, voorkomen, „tot moeilijkheden bij 't beëindigen van den dienst aanleiding geven, dan „zal aanpassing der regeling aan deze bijzondere omstandigheden niet „moeilijk zijn, dank zij de soepelheid, die aan punt 4e der aanbevolen „regeling eigen is.

„Waar in de praktijk op dezen regel uitzondering voorkomt, geeft de „vrijheid, die behouden is om de indeeling der pensioensgroepen niet „die voor de betrekkingen te doen volgen, het middel in de hand, „om ongewenschte gevolgen te voorkomen. „De wenschelijkheid tot „zulk een afwijking doet zich naar het oordeel der Commissie voor ten „aanzien van de *Indische artsen*. In verband met *den duur van hunne studie* „moet de leeftijd, waarop zij in 's Lands dienst kunnen treden, gesteld worden „op 25 jaar. Hiermede is dus niet slechts tevoren uitgesloten het behalen „van het normaal pensioen bij het bereiken van de voor de A-groep gestelde „leeftijdsgrens doch zal tevens om het maximum pensioen te bereiken door „hen tot het zestigste levensjaar moeten gediend worden. Voor deze categorie „moet derhalve het B-pensioenstype redelijker geacht worden dan het A-type. „De redenen, die tot deze rangschikking leiden, gelden niet in voldoende „mate voor andere ambten, in de A-groep ondergebracht; zijn er daarbij al „(*Indische artsen*), wier studie van vrij langen duur is, de normale duur „daarvan blijft toch in ieder geval 3 à 4 jaar terug bij die der *Indische* „*artsen*, waardoor een verschil in dienstduur als tusschen A- en B-groep „bestaat, voldoende gerechtvaardigd voorkomt. Bovendien sluiten bij de „*veeartsen*, wat studieduur betreft, geleidelijk tal van andere categorieën

„aan, zoodat het zeer moeilijk zou worden ten aanzien van dien studieduur „een grens te trekken tusschen deze groep en de naastliggende”.

Het blijkt dus, dat wanneer de duur van de voor eenig lokaal ambt vereischte studie indiensttreding op lateren leeftijd met zich brengt, dat ambt ingedeeld behoort te worden bij de pensioensgroep waarin het voor den functionaris mogelijk is den dienst op den daarvoor gestelden minimumleeftijd met recht op normaal pensioen te verlaten. Allereerst valt hierbij te denken aan de locale ambten waarvoor het einddiploma van de School tot opleiding van Indische artsen dan wel de Nederlandsch-Indische Artsen School vereischt is, eischen welke eveneens gelden voor de landsambten bezoldigd volgens schaal A 22 der B. B. L.

III.

Hierboven werd reeds melding gemaakt van de groote verscheidenheid welke op het gebied der locale salarisregelingen bestaat. Zoo is de bezoldigingsregeling der provincie West-Java ¹⁾, welke krachtens artikel 29 der Provincie-ordonnantie door de Regeering is goedgekeurd, „een getrouwe navolging van de B. B. L. en het daaraan ten grondslag liggend besluit in Staatsblad 1925 No. 53. De indeeling van de bij deze provincie bestaande ambten in pensioensgroepen zal dan ook wel op eenvoudige wijze tot stand te brengen zijn.

Doch hoe te handelen ten aanzien van de provincies Midden- en Oost-Java, voor welker personeel nog geen door de Regeering goedgekeurde bezoldigingsregelingen zijn tot stand gekomen?

In beide provincies is voorloopig de B. B. L. als bezoldigingsmaatstaf aanvaard ²⁾. Voor het van de voormalige plaatselijke raden overgenomen personeel dezer provincies geldt bovendien de „Regeling van den overgang van ambtenaren in dienst van locale ressorten in den dienst van provincie of van regentschap en van de voorwaarden, waaronder die overgang plaats heeft” (Staatsblad 1925 No. 554 juncto Staatsblad 1928 No. 393 en 506), waarvan artikel 1, lid 1, voorschrijft: „De bezoldiging van de ambtenaren der bij de instelling van eene provincie opgeheven ressorten van locale raden, die in dienst van provincie of regentschap overgaan ter vervulling van betrekkingen, genoemd in de eerste bij ordonnantie vastgestelde begrotingen dier gemeenschappen, worden berekend op den voet van de in bijlage B der Bezoldigingsregeling Burgerlijke Landsdienaren 1925 voor die betrekkingen aangegeven wedderegelingen”.

Het zou dan ook mogelijk zijn te bepalen, dat de met betrekkingen in 's

(1) Provinciaal Blad van 1 Juni 1927 No. 7.

(2) Verg. Provinciaal Blad van Midden-Java 1930 blz. 14 en Provinciaal Blad van Oost-Java 1929 blz. 34.

Land
Java
deel
ambt
zou
cies
een
wor
noen
Prov
He
dat
gents
bezo
bij d
deel
slecht
bezo
zijn.
goed
inge
wor
voor
goed
punt
Oo
Midd
roep
ging
aans
sone
begr
depu
in St
heef
ordo
amb

¹⁾ D

Lands dienst overeenkomende ambten bij de provincies Midden- en Oost-Java, genoemd in goedgekeurde begrotingen dier provincies, worden ingedeeld in pensioensgroepen overeenkomstig de voor de gelijknamige Landsambten geldende indeeling in de pensioensgroepen A. B en C. Op deze wijze zou wellicht een bruikbare indeeling van het meerendeel der bij deze provincies bestaande ambten kunnen worden verkregen. Uiteraard zou dit slechts een tijdelijke regeling kunnen zijn die door een andere vervangen zal moeten worden zoodra voor het personeel van beide dan wel van één der evengenoemde provincies een bezoldigingsregeling als bedoeld in artikel 29 der Provincie-ordonnantie zal zijn tot stand gekomen.

Het Provinciaal Blad van West-Java van 1927 en volgende jaren leert, dat alle regentschappen in deze provincie een krachtens artikel 27 der Regentschapsordonnantie door het College van Gedeputeerden goedgekeurde bezoldigingsregeling bezitten. Aan de hand van deze regelingen kunnen de bij deze regentschappen bestaande ambten in pensioensgroepen worden ingedeeld, doch voor de regentschappen in Midden- en Oost-Java, waar nog slechts enkele door het betrokken College van Gedeputeerden goedgekeurde bezoldigingsregelingen zijn tot stand gekomen, zal dit niet aanstonds mogelijk zijn. Waar nog geen krachtens artikel 27 der Regentschapsordonnantie goedgekeurde bezoldigingsregelingen bestaan, zal de indeeling van de reeds ingestelde ambten in pensioensgroepen bezwaarlijk ter hand genomen kunnen worden, aangezien de Regeering door thans reeds hiertoe over te gaan, vooruit zou loopen op de door het College van Gedeputeerden te verleenen goedkeuring der bezoldigingsregeling, hetgeen uit een staatsrechtelijk oogpunt onjuist geacht zou moeten worden.

Ook schijnt het niet mogelijk om, evenals hierboven voor de provincies Midden- en Oost-Java werd bepleit, een tijdelijke regeling in het leven te roepen voor die regentschappen, welke voorloopig de B. B. L. als bezoldigingsmaatstaf hebben aanvaard. Het zou toch praktisch niet doenlijk zijn om aansluiting te zoeken bij de in goedgekeurde begrotingen opgenomen personeelsformaties, nog daargelaten dat het goedkeuringsrecht der regentschapsbegrotingen niet bij de Regeering, doch bij het betrokken College van Gedeputeerden berust. Hierbij zij opgemerkt, dat de reeds genoemde regeling in Staatsblad 1925 No. 554 voor de regentschappen slechts weinig beteekenis heeft, aangezien in de uitgewerkte staten, behoorende bij de eerste bij ordonnantie vastgestelde begrotingen dezer gemeenschappen, slechts enkele ambten genoemd zijn¹⁾. Naar het voorkomt zal de Regeering dan ook de

¹⁾ De posten, betrekking hebbende op de belangrijkste personeelsgroepen (secretarie en regentschapswerken) zijn als volgt toegelicht: „Een personeelsformatie wordt niet aangegeven; verwacht wordt, dat het uitgetrokken bedrag voldoende zal zijn” (verg. Bijlagen Handelingen Volksraad 1929 — 1930, onderwerp 63, stuk 2, blz. 197).

hier bedoelde regentschappen niet aanstonds in de door Haar te treffen regeling kunnen betrekken. Het is dus wel zaak, dat deze gemeenschappen zoo spoedig mogelijk tot vaststelling eener bezoldigingsregeling overgaan en deze aan het betrokken College van Gedeputeerden ter goedkeuring voorleggen. In het belang der betrokken ambtenaren kan het niet wenschelijk geacht worden hiermede nog langer te wachten ¹⁾.

Enkele regentschapsraden hebben de B. B. L. „en bloc” voor hun personeel van toepassing verklaard, terwijl de desbetreffende besluiten de goedkeuring van het betrokken College van Gedeputeerden hebben verworven. De indeeling van de met betrekkingen in 's Lands dienst overeenkomende ambten bij deze regentschappen in pensioensgroepen kan geschieden door te bepalen, dat die indeeling geschiedt overeenkomstig de voor de gelijknamige Landsambten geldende indeeling in de pensioensgroepen A, B en C. De indeeling van niet met betrekkingen in 's Lands dienst overeenkomende ambten bij deze regentschappen (zooals de betrekking van Directeur van Regentschapswerken, de verschillende functies van het pasarpersoneel e. d.) kan uiteraard niet in een zoodanige algemeene formule vervat worden; deze ambten zullen, evenals de meeste andere locale ambten, op een grooten staat gebracht moeten worden.

Hoewel artikel 38 lid 2 der Stadsgemeente-ordonnantie bepaalt, dat de bezoldigingsregelingen van die stadsgemeenten, waar de burgemeester tevens secretaris is, aan de goedkeuring van het betrokken College van Gedeputeerden zijn onderworpen, bestaat geen bezwaar om voor de stadsgemeenten, waar zoodanige goedgekeurde regelingen nog niet zijn tot stand gekomen, tot indeeling der bestaande ambten in pensioensgroepen over te gaan. Deze indeeling zal kunnen geschieden aan de hand van de in die gemeenten bestaande bezoldigingsvoorschriften, welke door de omzetting van deze gemeenten in stadsgemeenten hun geldigheid niet hebben verloren (verg. artikel 152 lid 1 der Stadsgemeente-ordonnantie).

Krachtens het bepaalde bij artikel 26a der Locale raden-ordonnantie wordt de bezoldiging van den secretaris van een gemeenteraad na overleg met den raad door den Gouverneur-Generaal geregeld. De indeeling van de secretarisambten in pensioensgroepen zal derhalve op de hier bedoelde regeling gebaseerd moeten worden. Evenzoo zal voor de indeeling van de ambten van secretaris der verschillende stadsgemeenten aansluiting gezocht moeten worden bij de door de betrokken Colleges van Gedeputeerden krachtens artikel 38 lid 3 der Stadsgemeente-ordonnantie getroffen salarisregelingen, voorzover deze de goedkeuring der Regeering hebben verworven.

¹⁾ De bezoldigingsregelingen der voormalige gewestelijke (plaatselijke raden zijn bij de opheffing dier raden vervallen (verg. artikel 34b der Provincie-ordonnantie en art. 32b der Regentschapsordonnantie).

Ten
genst
de St
stell
raden
vastg
geme
afgeg
en o

Bat

Zo
cityp
algen
kund
laten

Wa
van l
de 19
kome
posit
groot
gesch
op d
ontw
poog
van

1) V
n
v
D
m
h
d
k
z
e
n
A

Ten slotte valt op te merken, dat de Locale Raden-ordonnantie, in tegenstelling met de Provincie-ordonnantie, de Regentschapsordonnantie en de Stadsgemeente-ordonnantie, geen opdracht aan de lokale raden tot vaststelling eener bezoldigingsregeling bevat en inderdaad schijnen sommige raden in de buitengewesten zoodanige regeling tot nu toe niet te hebben vastgesteld. In zoodanige gevallen moet bij de indeeling van de bij deze gemeenschappen bestaande ambten in pensioensgroepen wel noodwendig afgegaan worden op de aan de huidige functionarissen toegekende voordeelen en op eventueele gegevens omtrent den levensstandaard der betrokkenen.

Batavia, Juni 1931.

Mr. J. E. HOLLEMAN.

Stedebouwkundige Reisaantekeningen.

Zoals ik naar *Amerika* niet in de eerste plaats ging als architect of cityplanner (zo heet het daar — townplanner zeggen de Engelsen), doch uit algemener interesse, zo heeft het geen zin U er alleen wat stedebouwkundigs van te vertellen, zonder een paar korte algemene opmerkingen te laten voorafgaan, die dat bizondere eerst begrijpelijk en typies maken.

Wat mij naar de U. S. A. trok was het besef — wij zien dat zo duidelijk van hier uit! — dat West-Europa de onbestreden wereldhegemonie, die het in de 19de eeuw had, bezig is te verliezen, en dat thans Noord-Amerika het komende leidende kontinent wordt; vermoedelijk niet in een zó overheersende positie als Europa innam, gerivaliseerd allicht door andere oude en nieuwe grootmachten, maar toch met een buitengewone invloed in de komende geschiedperiode, niet alleen politiek en ekonomies, maar ook, maar juist, op denken en voelen der hele mensheid. Wie dit denken en voelen in hun ontwikkeling in zeer grote trekken zo goed en zo kwaad als dat gaat poogt mee te leven, moet dus wel verlangen naar enige notie van de geest van dat opkomende land; een notie die, alle litteratuur niet te na gesproken¹⁾,

¹⁾ Veel lering had ik uit: Prof. André Siegfried, *Amerika* (goede Holl. vertaling 1927, nuchter, doch veelzijdig en goed karakteriserend); de boekjes van Prof. Huizinga, vooral: *Amerika levend en denkend*, 1926; Keyserling, Engels: *America set free*, Duits: *Amerika, Aufgang einer neuen Welt*, 1930 ('n belangrijk en suggestief boek, maar . . . te dik), en Holitscher, *Wiedersehn mit Amerika*, 1930. Toch ziet geen van hen de grote kollektieve kulturele mogelijkheden; onuitgesproken voelt Paul Morand die in *New-York*, 'n mooie beschrijving bijna 'n gids, veel beter aan. Wie de voorkeur geeft aan individualistische antipathie jegens de nieuwe wereld der massa, houde zich aan *Scènes de la Vie future* van Duhamel. Natuurlijk zijn verder vooral kranten en tijdschriften van 't land zelf van belang en typies; een vrij goed algemeen maandblad is *Forum*. Technische boeken: Neutra, *Wie baut Amerika?* Hegemann *Amerik. Architektur u. Städtebau*.

toch het beste door een bezoekje te krijgen is, door een *direkt* aanvoelen.

De sterkste indruk van Amerika was: hoe jong, nieuw en *ongevormd* land en volk zijn. Nog niets bijna is tot een eenheid versmolten van de vele ongelijksoortige elementen, die in deze nieuwe wereld op en door elkaar geworpen zijn: het land, reusachtig ook van schaal, groots, heel vaak ont-
daan van zijn oude natuurlijke schoonheid, met 'n héél ander klimaat en sfeer dan Europa, — de 100%-Amerikanen, Protestant, in wie de meest Engelse afkomst en de perioden van kolonisatie en openlegging nog naverken: puritanisme, pioniersenergie, vrijheidszin, — de stromen der latere landverhuizers, soliede Duitsers, lichtblonde Skandinaviërs, roerige Joden, Roomse leraren, Italianen en Polen, deels geabsorbeerd, maar daardoor de oude geest sterk ombuigende, deels onopgelost, — de negers, vroeger gebracht, nu gehaat en in feite langzaam maar zeker geassimileerd door drie vormen van blank egoïsme: resp. de economische, de raciale en de sexuele, — wetenschap en techniek, die het oude Europa in lange vermoeiende worstelingen zocht en vond, en die hier frisweg zomaar toegepast worden, veel vanzelfsprekender en natuurlijker dan in 't oude werelddeel (typies en belangrijk!), — de grote natuurlijke rijkdommen over een gebied, dat tenslotte nog maar zeer dun bevolkt is (14 inw./km²! nooit te vergeten!)

Een volk schijnt wel juist in zijn diepste vermogens getroffen te worden, als het zijn land verlaat: aan energie krijgt het geen gebrek, integendeel, die wordt extra geprikkeld, — maar het gaat missen het innerlijk houvast, de bezonkenheid, die het gevolg zijn van volkomen eenheid-met-eigen-omgeving, en waarin alle kultuur geworteld is. Het moet zich dan (Keyserling) als een *nieuwe ziel* vormen, die hoort bij het nieuwe land, vóór het weer ten volle ook in geestelijke zin een volk is; en verlies en vorming dier diepere gemoedslagen gaan beide, als alle onderbewuste processen, héél langzaam. Amerika wordt daardoor vooral belangrijk om wat het gaat worden, niet om wat het is, — dan voorzover dat van dat worden een vermoeden geeft. Huizinga*), zelf enigszins ongelovig, haalt een Amerikaans oordeel aan, dat hij, historicus als hij is, een „stoute omkeering van voor de hand liggende schemata” vreest te zijn, en dat toch geheel juist is: men moet het huidige Amerika zien niet als het eind, maar als het eerste begin ener kultuur; als 'n jongen van nog 12 of 15 jaar, gezond, sterk, onrustig, met eerste bewustwordingen, die ingaan tegen wat hij van huis uit leerde

Maar ik mag op deze, algemeen menselijke en zeker meest interessante zijde hier niet dieper ingaan, en kere tot mijn enger gebied terug; geheel in dit verband overigens: want het zielloze tegelijk met het materieel

*) Amerika levend en denkend, blz. 161 en vlg.

vitale,
in de s
wild en
laten,
tonige
blokken
der all
verzorg
lige en
zo voll
lelijk v
skyscra
den, f
(flatwo
potige,

Lelikh
belang
als eer
heid t
reaching
botte
Europe
regelre
mogeli
kollekt
groothe

New
densta
der ko
en ein
gewon
gelike
wegen,
lichte,
zee, ge
gevoel
tussen
de bru
geweld

³) Eph

vitale, aldus het ongevormde, spreekt nauweliks ergens sterker dan juist in de steden. De Amerikaanse stad, is *levend en lelik*; intensief, bijna wild erop los levend, en tegelijk, enkele weinige uitzonderingen daargelaten, lelik, regelrecht afschuwelijk lelik. Lelik door het onorganiese, een-tonige en tevens hoogst onpraktiese dambord-plan, met meest heel kleine blokken, lelik door een volkomen waardeloze, opgedirkte architectuur der allermeeste gebouwen, lelik door een verwonderlik gebrek aan detail-verzorging (zulke uitgesleten tramrails, zulk slechte bestratingen, rommelige en overladen bovengrondse leidingen, zulke hinderlike reklame, een zo volkomen verwaarlozing der wegbeplanting ziet men nergens anders!), lelik vooral door de wanorde in bebouwing, hoog en laag door elkaar, skyscrapers midden in gewone bouw, oude rommel tussen kostbare panden, fabrieken in woonbuurten, reusachtige blokken apartment-houses (flatwoningen) in villabuurten, en zo voorts, — levend en lelik als een wel potige, maar te snel gegroeide, puistige opgeschoten jongen.

Lelik enkele weinige uitzonderingen daargelaten, — maar die zij dan ook belangrijk en veelbelovend, hielden het levende en wierpen de lelikheid als een waardeloze schil af, om een ongelofelike, nieuwe en grote schoonheid te laten opbloeien....: „The fervently materialistic impulse, over-reaching itself; becomes transcendent”.³⁾ Dan stijgt de meest nog maar botte Amerikaanse like-mindedness, de typiese kuddegeest, (voor de meeste Europeanen, verindividualiseerd als wij zijn, zo hevig antipathiek, ja regelrecht minderwaardig) tot een hoger plan, en doet ineens de geweldige mogelijkheden voorvoelen van wat een op spirituele doeleinden gerichte kollektiviteit zal kunnen bereiken: adembenemend van intensiteit en grootheid.....

New-York: het gezicht vanaf Brooklyn bridge op Manhattan, op de benedenstad met het oude business-centrum. Men staat op de machtige afmetingen der konstruktie, bij een der beide peilers op de hangbrug; die torenhoog is en eindeloos lang, maken zoo'n bouwwerk van een andere orde dan een gewone brug, het wordt familie van bergen en grote rivieren; de ontzag-gelijke stromen van verkeer in 2 verdiepingen elk van 4 banen: stadsspoor-wegen, trams, auto's, bussen, houden de geweldige brug voortdurend in een lichte, voelbare trilling; telkens zwellend aandonderend als een storm op zee, geven zij, stikvol als alles is met mensen, mensen, een merkwaardig gevoel van verbondenheid aan de reuzenstad van 10 miljoen, waar men tussen in zit. Manhattan ziet men tussen de eindeloze rij hangstaven van de brug door: een berg, een gebergte van skyscrapers, torens en torens, geweldige bonken van bouwsels, getrapt oprijzend uit een lagere massa,

³⁾ Ephrusi, aangehaald bij Huizinga, a. b. blz. 164.

de hoge zo dicht opeen dat ze één klomp worden, werkelijk als een reusachtige rots, — toch helemaal levend, overal ramen, ramen, mensen, mensen, veel wegwaaiende stoompluimen; de hele massa kubies zoo mooi als een Italiaanse stad tegen een berg, mooier, romantieser, irreeëler, meeslepend, van een ongehoorde intensiteit van leven. Dan beneden u, vele tientallen meters onder het trottoir (klein en verlaten, alles rijdt): de enorme rivier, naar zee de grote baai, langs de oevers onafzienbare reeksen pieren met oceaانبoten, waar men hoog boven staat, overal schepen, rook, beweging.

Weer New-York: straat of plein tussen nieuwere skyscrapers in midtown: als diep in een bebost ravijn zit men tussen het hoge gebouwde, dat werkelijk geleed is en gevarieerd als een berg, zo levend als een oerwoud. Beneden in de straat is het druk en niet licht, het lijkt nauw, onguur. Langs het gewoel staat er de bouwmasa van een nieuwe skyscraper: beneden, over de eerste verdiepingen, is zij nog sterk verdeeld, met 'n grote ingangspoort, rijk, stromen mensen gaan in en uit, — dan, hogerop, zijn er krachtige terugsprongen, maar tegelijk wordt de gevel strakker, groter, zij stijgt sneller, zij staat in voller licht, zo: 20, 30 verdiepingen, — dan de eigenlike toren, weer terugspringend, opsnellend in één geweldig elan uit het jachtige beneden, hemelwaarts opschietende raamrijen, strak, recht, klaar blinkend in helder licht boven alles uit, oprijzend als een gedachte, ergens bij de 70ste verdieping begint de top. . . .

Werkelik: de oude skyscrapers, gedekoreerd, volgeplakt, verguld, zijn wanhopig, maar bij de nieuwere (van na ca. 1926) zijn er prachtige, streng van massa en lijn, met zeer sterke expressie, die hun excessieve materiele hoogte gebruiken tot uitdrukking van een zeer positief idealisme: ook het logiese New-Yorkse voorschrift, dat boven zekere hoogten bepaalde terugsprongen eist, bleek architectonies gunstig. Het is ongelofelik (en belangrijk!) hoe snel en hoe intensief de verbetering, de omslag in de stijl is, hoe dus ook het publiek de nieuwe schoonheid ziet, begrijpt, wil. Inderdaad ligt hier een der weinige gebieden (met jazz, negerzang en dansen), waarop het nieuwe Amerika zuivere uitdrukking van eigen wezen vond, juiste zelf-expressie.

Anders, op een klein plein (Bryant Park): rondom staan de reuzen gebouwen wel ongelijk, toch al één van zin, samen als een formidabel levend rechtlijnig rotsgebergte, romanties, met kubies-prachtige terugsprongen; de zijstraten worden diepe sploten; langs één pleinkant de L-spoor (elevated, 'n tramspoor op verhoogde baan), het respektabele viadukt lijkt maar laag in deze omgeving, de treinen schieten rommelend uit en weer in de spelonken dier straten. Tegen de schemering — 'n wonderbaarlik fantasties uur in deze irrationele stad — stijgen dan de lichte raamreeksen tot hoog tegen de donkerende hemel, beneden worden de straten doorspikkeld met lichten, schijnsels, reclames,

glanze
de tre
vreem
grote
techni
goede

Dan
zeer s
stroke
trum,
die er
einde
de sta
nieuw
torenh
däär t
oprijze
perkt
Aan d
gers,—
sentati
bouwi
private
Ameri
zijn, d
aan ze
pervla
ten.

Moe
museu
vorm,
de ha
met h
begrer
grote
midda
rusten
groot
zich o
Europ

glanzen, flitsen, bont, overmatig, kleurig; als slierten van lichtjes glijden de treinen boven over het straatverkeer... Men voelt zich tegelijk thuis en vreemd, verloren en opgenomen, individueel verlaten, bedreigd, maar in de groote eenheid volkomen opgelost en bevredigd, omringd van massa en techniek, toch geraakt door het dromerige en irrationele; New-York in zijn goede ogenblikken is de stad der steden, daar gaat niets van af...

Dan Chicago, de nieuwe parkaanleg langs het meer: de oude oever, die zeer slecht moet zijn geweest, is over tientallen kilometers verdwenen, brede stroken grond zijn opgespoten, men gaat steeds verder. Vóór het stadscentrum, de eeuwig lelike en rommelige „loop” (=lus, naar de elevated spoor die er rondomheen loopt), ligt b.v. een goed stuk park, aan beide korte einde afgesloten, ruim 2 km lang bijna 1 breed, grotendeels klaar. Langs de stad, dus tussen *loop* en park, loopt daar de Michigan Avenue, grote nieuwe hoofdverkeersweg, aan de stadskant deels bebouwd met nieuwe torenhuizen, de meeste tot de maximale hoogte die de bouwverordening dáár toelaat (rond 80 M of ca. 25 verdiepingen), met enkele daarboven uit oprijzende slanke torens (Chicago kent géén terugsprong-voorschriften, beperkt alleen het grondoppervlak der torens boven die normale max. hoogte). Aan de meerzijde: havendammen, naar het water afdalende trapcomplexen, steigers,—alles zeer groot en monumentaal, alleen voor sport, ontspanning en representatie, niet voor bedrijf. Het ene korte uiteinde van dit deel wacht nog op bebouwing,—het andere is afgesloten door een museum (als al dergelijke uit grote private giften gebouwd), zich van de hoge business-bouw naar typiese modern-Amerikaanse opvatting als openbaar gebouw onderscheidend door láág te zijn, doch breed en zeer massaal en monumentaal (overigens nog: Grieks, aan zelfexpressie ook hierin is Amerika nog niet toe). Het eigenlijke parkoppervlak is axiaal verdeeld, met enkele zeer brede autowegen, enige monumenten.

Mooi nu was, zelfs in 't gure Februari-weer, het uitzicht vanaf de hoge museumtrap: recht tegenover U de lage parkaanleg, zeer groot, streng van vorm, symmetries; rechts de oever met de monumentale afdalende trappen, de havendammen, het meer; links de stad, de hele rij torenhuizen, nu nog met hyaten, weldra compleet en dan een prachtige, licht-gelede massale begrenzing vormend, een voortreffelijke tegenhanger van het als de zee zo grote meer, dat tot de gezichtseinder reikt. En denkt U dat 's zomers 's middags, alles bloeiend en groen, en vol kleurige mensen, lopend, rijdend, rustend, de hele oever levend, de wegen vol auto's, de haven vol boten groot en klein, ook het meer levend: weer een prachtige omlijsting der zich ontspannende stadsmassa, niet alleen groter, maar ook grootser dan Europa ooit aandurfde.

(Wordt vervolgd).

T. K.

Decentraliana.

Vermindering uitkeering aan autonome gemeenschappen.

Aan de raden der autonome gemeenschappen werd onder dagteekening van 9 Juni 1931 No. 1406/B door den 1en Gouvernements Secretaris het volgende rondschrijven gezonden:

Zooals Uw College uit de behandeling van de crisismaatregelen in den Volksraad (zittingsjaar 1930-1931, Ond. 110) bekend zal zijn, heeft de Regeering Zich genoodzaakt gezien verschillende credieten voor Landsuitkeeringen ten behoeve van de lokale gemeenschappen begrepen in de begrooting voor 1931 te verminderen. Zij ontveinst Zich niet, dat deze bezuinigingen zware eischen zullen stellen aan het lokaal financieel beleid, doch Zij vertrouwt er op, dat Uwe Raad, overtuigd van de onafwendbaarheid dier maatregelen, zijn beleid zal weten te richten op de vervulling van slechts die in zijn budget voor het loopend jaar besloten mogelijkheden, welke onder de actueele vooruitzichten onvermijdelijk voorziening vorderen.

Hoewel de Gouverneur-Generaal daarom niet twijfelt aan Uwe medewerking en initiatief om in die richting krachtig werkzaam te zijn, meent Zijne Excelentie niet te mogen nalaten op één punt in het bijzonder Uw aandacht te doen vestigen, aangezien de Landvoogd dit voor het algemeen belang van groote beteekenis acht.

Bij besluit van 3 dezer No. 23 (Staatsblad No. 185) is vastgesteld, dat met ingang van 1 Juli a.s. de salarissen der Landsdienaren zullen worden uitbetaald tot een bedrag van 95% der organieke wedden, met dien verstande, dat het salaris dientengevolge niet beneden f 50,— 's maands zal dalen.¹⁾ Voor de redenen, welke tot dit besluit hebben geleid, moge Uw College, ten einde niet in herhalingen te treden, worden verwezen naar de ter zake in de buitengewone zitting van den Volksraad van April j.l. gegeven toelichting. Zooals in de avondvergadering van dit College van den 24sten dier maand is verklaard, is er, naar het oordeel der Regeering, tusschen het Land en de lokale gebiedsdeelen in dit opzicht een zoodanig verband, dat Haar inziens een gelijke maatregel Uwerzijds in het algemeen belang niet achterwege zal kunnen blijven. Zij moet het treffen van een zoodanige regeling uiteraard geheel aan Uwen Raad overlaten, in het vertrouwen, dat van Uwe zijde het inzicht wordt gedeeld, dat, nu eenmaal deze stap ten aanzien van de bezoldigingen der Landsdienaren is gezet, ten opzichte van de salarissen der lokale ambtenaren geen uitzondering mag worden toege-
laten.

¹⁾ Voor de volledige redactie van de betreffende bepalingen moge naar het aangehaald Staatsblad worden verwezen.

Een gedeelte der aangebrachte bezuinigingen, nl. die op de posten 464, 465, 466 en 468 houdt hiermede rekening. De verminderingen, die hier op de Landsuitkeeringen werden aangebracht, zijn aldus gesteld, dat zij ten deele gecompenseerd kunnen worden, indien Uwerzijds eveneens slechts de wedden tot een gelijk percentage worden tegoed gedaan en daarbij ook overigens de Gouvernementsregeling tot richtsnoer worde genomen. Voor het overige staan deze verminderingen in verband met prijsdaling van materialen en arbeidsloon, zoodat deze bezuinigingen langs natuurlijke weg worden bereikt. Volledigheidshalve moge hieronder een opgave volgen der bedoelde verminderingen:

2de halfjaar 1931.

Post 464.	Uitkeering aan de provincie West-Java en de daarin gelegen regentschappen	f 125.000,—
Post 465.	Uitkeering aan de provincie Midden-Java en de daarin gelegen regentschappen	„ 95.000,—
Post 466.	Uitkeering aan de provincie Oost-Java en de daarin gelegen regentschappen	„ 160.000,—
Post 468.	Uitkeering aan de locale ressorten en stads-gemeenten wegens heffing van locale belastingen. „	175.000,—

Afgescheiden van dezen noodzakelijken maatregel, is post 471 voor subsidies ten behoeve van locale gebiedsdeelen met een bedrag van f 600.000,— verlaagd, welke vermindering aansluit op de blokkeering van credieten, welke ook het vorig jaar werd noodig geacht.

Voor het geval Uw College nadere gegevens mocht wenschen omtrent de wijze waarop hoogerbedoelde, 1 Juli a. s. ingaande, korting van 5 % moet worden geëffectueerd, doet Zijne Excellentie. U verzoeken terzake overleg te willen plegen met den 1. Directeur van Binnenlandsch Bestuur/2. Adviseur voor de Decentralisatie. Van de zijde van 1. dat Departements-hoofd/2. dien Hoofdamtenaar zal U een dezer dagen nader v. z. n. een gedetailleerde opgave der hierbedoelde bezuinigingen worden verstrekt.

Door Uw College het vorenstaande mede te deelen, heb ik de eer, van een van den Landvoogd bekomen opdracht mij te kwijten.

Echtgenooten van locale ambtenaren uitgesloten van opname in vasten gouvernementsdienst.

Op 19 Mei j.l. deed de 1e Gouvernements-secretaris een rondschriften uitgaan aan alle gezaghebbenden en colleges bevoegd tot het doen van benoemingen, waarin wordt medegedeeld, dat in het vervolg van opnemings-

In vasten dienst zijn uitgesloten de echtgenooten van hen, die hoewel geen landsdienaar zijnde met betrekking tot de pensioensregeling, uitkeering aan nagelaten betrekkingen, buitenlandsch verlof enz, op denzelfden voet worden behandeld als landsdienaren in vasten dienst, t.w. leeraren en onderwijzers bij het bijzonder onderwijs.

Hiertoe is het besluit vervat in *Bijblad* no. 12479 aangevuld met een lid luidende als volgt:

Vrouwelijke landsdienaren, wier echtgenooten in vasten dienst van den Lande of deelgenoot in het Europeesch lokaal pensioenfonds zijn, dan wel als leeraar of onderwijzer bij het bijzonder onderwijs naast hunne bezoldiging dezelfde voordeelen genieten als in vasten dienst zijnde landsdienaren.

(Loc.)

c. M
Soe
sama,
pemili
golong
Seb
Staats
akan
tadi,
golong
lih² go
Sas
bangs
bangs
lah di
mikia
Pad
baik p
Asing
bangs
Bag
Toe
maks
denga
tiga g
Den
nerang
biliau
golong
Seb
sebalil
bebera
adanya
poela
Sep
biarpo
golong

Maleisch Gedeelte.

Hak memilih.

IV

c. *Memperbedakan golongan-golongan memilih (splitsing der kiezersorpsen).*

Soeatoe soal poela, tentangan hal mana pendapatan-pendapatannya tidak sama, ialah tentangan soal atau pertanjaan: hendaklah golongan-golongan memilih di bagi-bagi menoeroet bangsa ataupun haroeslah diadakan satoe golongan memilih sadja?

Sebagaimana telah diketahoei oleh pambatja-pambatja sebelomnja Indische Staatsregeling dilakoekan orang hanja mengenali *satoe* golongan memilih, akan tetapi semedjak taoen 1926 ialah dilakoekannya Indische Staatsregeling tadi, memilih-pemilih dibagi-bagi mendjadi tiga golongan, ialah memilih² golongan bangsa Ollanda, memilih² golongan bangsa Indonesier dan memilih² golongan bangsa Asing.

Sasoedahnja tiga golongan memilih terseboet diadakan, maka wakil-wakil bangsa Ollanda hanja bisa dipilih oleh golongannya sendiri ialah memilih² bangsa Ollanda djoega. Begitoe poen wakil-wakil bangsa Indonesier haroeslah di toendjoekkan oleh memilih-pemilih bangsa Indonesier meloeloe. Demikianlah djoega bagai wakil-wakil bangsa Asing.

Padahal sebelomnja pelatoeran memisahkan tiga golongan tadi berlakoe, baik memilih² bangsa Ollanda, biarpoe memilih² bangsa Indonesia ataupun Asing berhak memilih sekalian wakil-wakilnja dalam raad, baik wakil dari bangsa Ollanda, maoepoe wakil bangsa Indonesia ataupun Asing.

Bagaimanakah pendirian-sikap prae-adviseur² tentangan soal ini?

Toean Soenarja tidak membitjarakan soal ini, tetapi menilik boenjinja dan maksoednja stelling-stelling jang di kemoekakan, biliau adalah setoedjoe dengan keadaan pada waktoe sekarang ini ialah „pro” dengan pemisahan tiga golongan memilih terseboet.

Demikian poen pendapatannya toean Dr. Levelt djoega. Setelah biliau menerangkan dengan sedjelas-djelasnja „pro” dan „contra” nja atas soal tadi, biliau berpendapatan bahwa boeat Negeri ini adalah baiknja diadakan pemisahan golongan² memilih tadi.

Sebagaimana pambatja telah ma'loem penoelis ini adalah berpendapatan sebaliknja. Berhoeboeng dengan pentingnja soal ini dan djoega oleh karena beberapa Indonesier dalam Volksraad dahoeloe adalah setoedjoe dengan adanya pemisahan golongan² memilih, maka alangkah baiknja dipertahankan poela pendapatan kami dalam karangan ini dengan lebih djelas.

Sepandjang fikiran penoelis, sekalian memilih-pemilih, baik bangsa Ollanda, biarpoe bangsa Indonesia, walaupun bangsa Asing misti mendjadi satoe golongan sadja. Pelatoeran memperbedakan golongan-golongan memilih adalah

soeatoe atoeran, jang berarti soeatoe kemoendoeran, bahkan kesingkatan dari haknja memilih². Kemoendoeran oleh karena pelatoeran seroepa itoe adalah soeatoe langkah keblakang dalam perdjalanen jang agaknja akan menoedjoe ke *persamaan hak* boeat segala orang di ini Negri (een stap in achterwaartsche richting op den weg, die wil voeren naar de gelijkheid van rechten en plichten voor alle burgers hier te lande). Kesingkatan dari hak tadi (beperking van het kiesrecht) oleh karena seorang pemilih dari soeatoe golongan tida berhak memilih lid dari golongan lain, mitsalnja seorang Indonisia tidak berhak memilih lid dari bangsa Ollanda ataupun Tiong Hoa dan sebaliknja.

Soeatoe raad itoelah sedjaoeh perasaän kami tidak didirikan oentoek keperluan soeatoe golongan bangsa tetapi oentoek keperluan rajat seloeroehnja, mendjadi soedah selajaknja lid-lid jang haroes doedoek disitoe hendaklah ditoendjoekkan oleh rajat seloeroehnja, baik rajat golongan Ollanda, baik rajat golongan Indonisia dan lain-lainnja. Siapa jang diberi hak memilih haroeslah dapat kesempatan oentoek mempengaroehi perwakilan dalam raad dengan seloeas-loeasnja.

Inilah soeatoe azas (beginisel) jang soedah diakoei sah dimana-manapoen Negri, ketjoeali di Negri djadjahan. Djika kami menengok keadaän di Negri-Negri jang soedah termashoer democratisch soenggoeh², di Negri Amerika oempanja, maka ternjatalah bahwa di ini Negri tidak ada pelatoeran pemisahan memilih-pemilih menoeroet kebangsaännja. Baik memilih dari bangsa Djerman, baik memilih dari bangsa Inggris biarpoe memilih dari bangsa Prantjis, maoepoe memilih dari bangsa Italie, Pool d.l.l. mereka semoeanja dimasoekkan dalam satoe golongan, ialah golongan memilih-pemilih. Masing² memilih adalah leloeasa oentoek memilih lid jang boekan dari bangsanja sendiri. Hak pemilihan tidak tersingkat sekalipoe, sehingga perasaän bersatoe dalam pergaoelan hidoep (geneeschapszin) adalah kekal sangat.

Demikianlah djoega keadaän di Negri Zwitserland jang djaoeh dari mempoenjai pendoedoek dari seroepa bangsa. Sebagaimana diketahoei Negri ini teroetama mempoenjai tiga roepa pendoedoek, ialah pendoedoek bangsa Prantjis, pendoedoek bangsa Djerman dan pendoedoek bangsa Italie. Apakah di Negri itoe djoegalah diadakan tiga roepa golongan memilih? Tidak boekan!

Tetapi kami rasa tidak perloe menengok di Negri-negri Asing tadi. Poen di Negri Ollanda, jang sesoenggoehnja tidak mempoenjai satoe roepa pendoedoek — kami dapat liat di Negri itoe pendoedoek bangsa Ollanda toelen, pendoedoek bangsa Fries dan pendoedoek bangsa Brabant — tidak diadakan pemisahan memilih-pemilih menoeroet bangsanja. Dimana-manapoe gemeente hanjalah ada *seroepa* golongan memilih. Maar. . . inilah adalah oeroesan „dia sama dia” mendjadi tidak perloe bahkan tidak patoet dan tidak baiklah diadakan pemisahan memilih-pemilih tadi. Lain keadaannja di Negri dja-

djahan
lebih t
dan la
dapat
pada I
menjek
Indone
dapat
Adaj
Men
sekalia
Indone
karena
Hoa, a
dalam
serta
mengh
terbila
djoem
Olel
pengar
tentoe
dalam
Wal
hitoen
soekka
Den
tersebi
menjo
sjarat
bahasa
tempa
dari p
sebag
Soe
nja pe
blahnj
bangs
Indon
wakil-
nja g
oento
banjak

djahan Indonesia ini, dimana kepentingan Ollanda selamanya dihanggap lebih banjak dan lebih penting poela dari kepentingan bangsa Indonesier dan lain-lainnja. Soepaja kepentingan bangsa Ollanda tidak terdesak dan dapat perhatian jang sebanjak-banjaknja maka „koloniale politiek” memaksa pada Pemerintah soepaja diadakan pemisahan pemilihan tadi. Inilah jang menyebabkan bahwa bertambah banjaknja pemilih-pemilih dari bangsa Indonesier semedjak taoen 1926, ialah sesoedahnja kiesordordonmantie dapat diperloeaskan, tidak membawa hatsil banjak pada bangsa kita.

Adapoen keterangannja demikian:

Menoeroet kiesordonnantie Stbl. 1917 No. 586 (bagai gemeenteraden) sekalian pemilih-pemilih, baik pemilih bangsa Ollanda, baik pemilih bangsa Indonesier ataupun Tiong Hoa dimasoekkan dalam satoe golongan. Oleh karena sjarat-sjarat adalah berat amat oentoek bangsa Indonesier dan Tiong Hoa, antara lain-lain si pemilih haroes mempoenjai kepandaian jang tjoekeop dalam bahasa Ollanda dan haroes mempoenjai gadjih f 600,— setaoen serta haroes meloenasi padjegnja boeat taoen jang laloe — maka tidak mengherankanlah bahwa djoemblahnja pemilih-pemilih bangsa doea-doea terbilang terblakang ini adalah sedikit sekali (koerang lebih $\frac{1}{10}$ dari djoemblahnja pemilih-pemilih bangsa Ollanda).

Oleh sebab itoelah bangsa Indonesier dan Tiong Hoa tidak mempoenjai pengaroeh sedikitpoen atas perwakilan dalam gemeenteraden dan soedah tentoe djoega tidak mempoenjai pengaroeh sama sekali atas perwakilan dalam Dewan Rajat.

Wakil-wakil bangsa Indonesier dan Tiong Hoa dalam raad² adalah ter-hitoeng wakilnja bangsa Ollanda djoega, sebab golongan inilah jang me-soekkan mareka dalam raad.

Dengan Stbl. 1925 No. 673 kiesordonnantie dirobah. Sjarat-sjarat jang terseboet di atas ini direndahkan, oempama sadja si pemilih tidak oesah menjoekoepi sjarat faham dalam bahasa Ollanda, tidak oesah menjoekoepi sjarat haroes soedah meloenasi padjeg. Asal sadja ia bisa batja dan toelis bahasa Ollanda, Melajoe ataupun salah satoe bahasa jang dipakainja di tempat pemilih itoe, lagi poela ia dapat aanslag dalam padjeg Negri teritoeng dari pengasilan sekoerang-koerangnja f 300.— setaoen, maka ia dihanggap sebagai pemilih.

Soedah barang tentoe perobahan ini menyebabkan akan bertambah banjaknja pemilih-pemilih, teristema pemilih bangsa Indonesier, sehingga djoemblahnja dari pemilih² ini akan lebih banjak dari djoemblahnja pemilih-pemilih bangsa lainnja. Ini hal menyebabkan poela banjaknja pengaroeh golongan Indonesier dalam raad-raad, bahkan boleh dipastikan, bahwa sekalian wakil-wakil dalam raad-raad jang terpilih boleh dipandang mendjadi wakilnja golongan Indonesier. Apakah hal jang sedemikian ini tidak berbahaja, oentoek kepentingan bangsa Ollanda dan Tiong Hoa, jang mempoenja banjak modal dalam Negri ini?

Meskipun kami yakin bahwa hal yang sedemikian itoe tidak berbahaya sekalipun, kaoem reactionnair dan kaoem „koloniale politiek” poen jang senantiasa actief dan awas benar, adalah berpendapatan lain kiranja. Oentoek menjegah bahaya jang seolah-olah akan terbangkit itoe maka diadakan pelatoeran lain jang bisa menolak bahaya itoe dan — inilah jang penting — dirasakannja oleh bangsa Indonesier soedah sepatoetnja dan seadil-adilnja, ialah „pemisahan pemilih-pemilih” dalam tiga golongan menoeroet kebangsaannja masing-masing.

Beginssel oentoek memisah pemilih² itoe moela-moelanja dimasoekkan dalam Indische Staatsregeling taoen 1926. Berlainan dengan Regeeringsreglement, dalam Indische Staatsregeling tadi ditentoekan bahwa lid-lid Volksraad dari bangsa Ollanda haroes dipilih oleh sekalian lid-lid Ollanda dari seloeroeh raad-raad lokaal. Betoepoen lid-lid bangsa Asing haroes di pilih oleh lid-lid bangsa Asing. Soedah barang tentoe lid-lid bangsa Indonesier haroes dipilih oleh lid-lid raad lokaal bangsa Indonesier djoega (Liatlah pasal 55 ayat 5 dan 6 I. S.)

Bersandar atas ketentoean dalam wet ini, maka terpaksa diadkan pemisahan pemilih-pemilih poela oentoek raad-raad lokaal.

Adapoen alesan-alesan jang dikemoekakan oentoek merpertahankan beginssel pemisahan pemilih² tadi ialah :

1. Masing² golongan mempoenjai kepentingan sendiri². Djika pemilih² itoe dipisah-pisah, kepentingan² dari masing² golongan bisa terdengar dalam raad.

2. Soeara² dari wakil-wakil akan lebih djernih (zuiver) dan lebih berpenga sedang golongan jang mewakilkan mereka akan lebih terikat oleh poetoesan-poetoesan jang ditetapkan oleh raad.

3. Dalam raad wakil-wakil dari masing² golongan akan bisa bekerdja bersama-sama menoeroet beginsselnja. Asociatie antara golongan² satoe sama lain tidak bakal terganggu. Dalam raad itoe akan didapatkan bekerdja bersama-sama tidak dengan paksaan tetapi menoeroet kehendaknja sendiri² (vrijwillige samenwerking).

4. Djika tidak ada pemisahan pemilih² maka hak memilih akan tidak bisa berkembang dengan sehat, sedang bertambah-tambahnja pemilih² bangsa Indonesia akan memberi pengaroeh pada golongan ini jang tidak setimbang dengan keadaannja.

Baikiah alesan-alesan terseboet kami selidiki dengan sedalam-dalamnja dan dioedjikan dengan hakekatnja (realiteitnja)

(Akan di samboeng),
SLAMET.

Keb
Seb
Tasik
dapat
dari t
Melaj
Oleh
tida b
tahoe
Pac
schap
bahw
soeda
tadi.
akan
orang
Ole
hatsil
werko
ini bis
A. L.
admir
jang
kesen
pegav
We
dan p
djoeg
keboe
Pat
dapat
Ber
tetapi
Sel
opzic
disch
toero
Pej
Pasoa
oeroe
Da
nama

Keboeroekan² pada Regentschapswerken Tasikmalaja.

Sebagaimana telah diketahoei beberapa lama pada regentschapswerken Tasikmalaja telah kedjadian hal-hal jang tidak senonoh, demikianlah kami dapat batja dalam beberapa soerat² kabar (Loc. H.A. d.l.l.). Pada bagian kedoea dari taoen jang telah laloe soedah dikemoekakan dalam soeatoe soerat kabar Melajoe, bahwa pastilah disitoe telah kedjadian keboeroekan-keboeroekan. Oleh sebab itoe maka diadakan pepriksaän jang loeas. Kesoedahannja ialah tida berbeda dari apa jang telah dikirakan oleh mareka jang soedah mengetahoei benar akan keadaännja disitoe.

Pada waktoe jang terachir ini orang dapatbetja, bahwa oentoek regentschapswerken tadi ditjarinja pegawai² baroe. Dari itoelah dapat diketahoei, bahwa beberapa pegawai-pegawai telah dilepas dari pakerdjannja, hal mana soedah barang tentoe berhoeboengan dengan kedjadian² jang tidak senonoh tadi. Dengan telepon *A. I. D.* telah minta keterangan pada jang berkoeasa, akan tetapi dapat balesan dengan moeloet kemoedian dengan soerat, bahwa orang tidak berhak memberi keterangan tentangan hal itoe.

Oleh sebab itoe soerat kabar tadi mengadakan pepriksaän sendiri. Adapoen hatsilnja dari pepriksaän ini ialah bahwa sesoenggoehnja pada regentschapswerken Tasikmalaja soedah bertaoenan terdjadi keboeroekan²; keboeroekan² ini bisa kedjadian oleh karena direktoer dari regentschapswerken jang dahoeleoe, A. L. G., sekalipoen tidak mengadakan pengawasan (*contrôle*). Segenap administratie dan semoeanja oeroesan wang diserahkan kepada pegawai jang di bawah perintahnja. Inilah jang menjebabkan opzichter S. dapat kesempatan oentoek memboeat hal-hal jang tidak senonoh, bahkan pegawai-pegawai jang dibawahnja dapat toeroet mentjampoeri.

Wegopziener-opziener, hoofdmandoer- hoofdmandoer mandoer-mandoer dan pegawai technisch jang rendahan djoega toeroet tjampoer, begitoe poen djoega *berapa aannemer-aannemer* dan satoe *loerah* toeroet melakoekan keboeroekan-keboeroekan.

Patoet diterangkan poela bahwa lambat taoen pegawai rendahan mendapatkan kepandaian oentoek melakoekan keboeroekan itoe.

Berapa harganja barang-barang jang ditjoeri, tidak dapat diketahoei, akan tetapi pastilah beriboe-riboe roepijah djika di taksir.

Sebagaimana telah diroendingkan diatas, jang pegang hoofdrol ialah opzichter dahoeleoe, *R. S.*, tetapi djoega wegopziener S, jang sekarang ini dischors dan dahoeleoe mempoenjai ressort kota Tasikmalaja, tidak sedikit toeroet tjampoernja dalam hal itoe.

Pepriksaan atas keboeroekan-keboeroekan di lakoekan oleh provincie Pasoendan, ialah oleh seorang adjunct-inspecteur oentoek pengawasan atas oeroesan wang dari stadsgemeenten dan kaboepaten-kaboepaten.

Dalam pimpinan *G.* tadi telah diperboeatkan daftar² kerdja palsoe dengan nama-nama orang jang diisap djempol sadja. Materiaal² (bekakas²) regentschap,

djoegapoen materiaal² provincie telah dipakai *oentoek keperloean partikoelir*. Lagipoela telah diperboeatkan kongkalikong dengan aannemer² jang telah kirim roepa-roepa bekakas² koerang dari mestinja pada regentschap. Hendaklah diwartakan poela, bahwa pada kantor regentschapswerken orang adalah pandai sekali oentoek membikin rekening² dan kwitantie² palsoe. Jang teroetama mengerdjakan itoe ialah mantri-boekhouder I, jang djoega telah menerima persen² dari aannemer². Ia memberi tahoe djoega, bahwa beberapa pegawai toeroet mengerdjakan demikian itoe.

Soeatoe tjonto perboeatan jang tidak senonoh ialah oempamanja, opzichter R. S. tadi memakai soeatoe sepeda oentoek keperloean dienst, jang dibajarnya dari wang regentschap, sepeda mana dibelinya dari orang, jang namanja diisap djempol sadja, sedang diterangkan bahwa wang itoe dipergoenakan oentoek beli lempang-lempeng kajoe boeat soeatoe djembatan.

Sekianlah dahoeloe. Boleh diterangkan disini, bahwa dalam bagian kedoea dari taoen jang laloe keloearan² oentoek overweek adalah banjak toeroennja hal mana orang haroes bertrima kasih pada aspirant-opzichter H. T. jang baroe diangkat.

Dari warta² terseboet diatas, maka teranglah bahwa soedah waktoenja oentoek memboeat kebersihan dalam kalangan pegawai² regentschapswerken di Tasikmalaja.

Soembangan oentoek menjewa kantor-kantor regentschap Pasoeroean.

Menoeroet kabar officieel jang didapatkan dari Buitenzorg, maka permohonan Raad Kaboepatent Pasoeroean oentoek mendapatkan soembangan goena menjewa kamar-kamar kantor, *ditolak* oleh Pemerintah, oleh sebab daerah-daerah autonoom diwadjabkan memikoel beja-beja sendiri oentoek keperloean itoe dan oleh sebab beja-beja itoe, terbanding dengan beja-beja lain adalah tidak banjak, dan bisa didapatkan dari anggaran, (begrooting).

Demikianlah toelis soerat kabar Locomotief. Inilah soeatoe poetoesan jang principieel, sehingga lain-lain kaboepaten tidak oesah mengira akan dapat pertolongan jang seroeпа itoe dari Negri, djika memadjoekan permohonan tentangan hal itoe.

Dokter dan obat pertjoema bagi ambtenaar-ambtenaar regentschap.

Dalem persidangan tanggal 22 April j. l. dari Provinciale Raad Djawa-Tengah oleh satoe lid soedah dimadjoekan satoe pertanjanan, apakah betoel jang ambtenaar-ambtenaar regentschap, berbeda sama ambtenaar-ambtenaar provinciaal, tida dapat rawatan dokter dan obat pertjoema, sebagi ambtenaar-ambtenaar gouvernement.

Gouverneur dari Midden Java dengan soerat tanggal 16 Juni soedah bertaoekan pada Provinciale Raad, bahoea ternjata dari katerangan jang

didapa
soedah
diperk
dengar
ambte
Poe
provin
Regen
begito
ambte

Soel
Dib
Burge
tentan
daerah
pegaw
Ber
jangan²
sama
tentan
meent
diseto
Mer
bahwa
terpak
Dalam
teroer

„Pe
koeran
sendir
ranga
paksa
sendir
kian
ting i
subsi
ranga
kan k
Seg
memb
dan p
berho

didapat dalam taon 1930 oleh Hoofd van den Dienst der Volksgezondheid soedah diambil poatoesan, bahoea bagi ambtenaar-ambtenaar provinciaal diperkenankan dapat rawatan dan obat pertjoema dengan dipersamakan dengan ambtenaar-ambtenaar Gouvernement, akan tetapi bagi ambtenaar-ambtenaar Regentschap tidak.

Poatoesan sademikian ini telah diambil, sebab sebagian besar penggawai provinciaal ada terdiri dari penggawai negri. Akan tetapi boeat penggawai Regentschap tida bisa berlakoe ini alesan, oleh kerna prikeadahannja ada begitoe berlaenan, hingga penggawainja boekan terdiri dari ambtenaar-ambtenaar gouvernement (Warna Warta)

Soembangan² kepada daerah² autonom.

Dibawah ini dimoeatkanlah dengan selengkapnja salinan soerat Madjelis Burgemeester dan Wethouders Gemeente Betawi terhadap pada Volksraad tentang hal kehendak Pemerintah akan menoeroenkan soembangan² kepada daerah² autonom soepaja daerah² ini djoega soeka mengoerangi gadjih² pegawainja :

Berhoeboeng dengan maksoed Pemerintah hendak mengoerangi pembajaran² kepada daerah² jang berpemerintahan sendiri, dengan hormat bersama ini kita hatoerkan kepada Madjelis Toeang², beberapa pemandangan tentang hal itoe, jang terpoengoet dari pada rapportnja Inspecteur dari Gemeentefinancien di Betawi, pemandangan mana oleh College disini sangat disetoedjoei.

Menoeroet roepa² pemberian taoe kepada Madjelis Toeang², ternjatalah bahwa Pemerintah telah mengambil berbagi-bagi daja oepaja, jang dipan-terpaksa oentoek memperbaiki begrooting negeri soepaja sama beratnja. Dalam pemberian² taoe itoe, tentang daerah² jang berpemerintahan sendiri teroerai sebagai berikoet.

„Pemerintah merasa terpaksa, bahwa kalau gadjih²nja pegawai Negeri di-koerangi, djoega atas gadjih²nja pegawai dari daerah jang berpemerintahan sendiri dan gadjih pegawai bijzonder onderwijs haroes dilakoekan pengoe-rangan jang sedemikian. Oentoek mentjapai maksoed ini Pemerintah ter-paksa haroes mengoerangi pembajaran kepada daerah² jang berpemerintahan sendiri jang termasuk pada bahagian ke IV dari begrooting Negeri, demi-kian djoega pembajaran² jang termasuk pada bahagian ke V dari begroo-ting itoe oentoek pengadjaran dan pemeliharaän orang sakit jang mendapat subsidie, dengan maksoed mengoerangi pembajaran² itoe sebanjak pengoe-rangan gadjih pegawainja jang memakai setjara pengoerangan jang dilakoekan kepada pegawai Negeri”.

Segenapnja document jang memoeat oeraian diatas ini, boleh dibilang membitjarakan hal sama beratnja (evengewicht) dari begrooting Negeri, dan poelitik oeroesan wang jang telah dan akan ditoeroet oleh Negeri jang berhoeboeng dengan hal itoe.

Bahwa daerah² jang berpemerintahan sendiri toeroet teseboet dalam soerat negeri jang termasoek diatas ini, hanjalah ada satoe matjam sebabnja, jaitoe karena tertimbang terpaksa soepaja daerah² itoe termasoek djoega pada ichtiar penghematan dalam keloearan wang dari Negeri.

Oeraian jang termasoek diatas itoe terpoengoet dari pada pemandangan tentang gadjihnja pegawai Gouvernement, jang bedasar pada B. B. L. gadjih² mana sekarang dipandang terlaloe tinggi, dan sementara menoenggoe atoeran gadjih jang baroe diadakan dahoeloe pengoerangan oemoem atas dadjih² itoe moela² 5⁰/₁₀ dan kemoedian 10⁰/₁₀ (dengan menetjoealikan minimum jang besarnja f 50) ichtiar penghematan ini ditjampoerkan dengan pengoerangan keloearan oentoek peroesahaan² negeri, dalam taoen 1923 akan meroepakan wang penghematan jang besarnja 19 milioen roepia.

Kalau sekarang kita perhatikan oeraian jang terseboet diatas ini, maka akan terdapatlah oleh kita soeatoe conclusie jang sepadan dengan oeraian itoe, jaitoe, bahwa Pemerintah seolah-olah membajar gadjih pegawai² jang bekerdja pada daerah² jang berpemerintahan sendiri dengan djalan memberi subsidie, dan gadjih² itoe berdasar pada B. B. L. jang termaksoed diatas, jang dipandang haroes dihapoeskan, dan dari sebab itoe memang soedah sepatoetnja bahwa subsidie² jang termaksoed diatas itoe dikoorangi bannjaknja sebesar pengoerangan 5⁰/₁₀ dan 10⁰/₁₀ dari pada gadjih jang dibajar dengan djalan berpoetar (indirect) itoe.

Akan tetapi conclusie ini sekali-kali tida benar. Pemerintah sekali-kali tida membajar pegawai dari sebahagian besar dari daerah² jang berpemerintahan sendiri, dan gadjihnja pegawai dan sebagian daerah jang berpemerintahan sendiri tida berdasar pada B. B. L. jang mendjadi poko pengoerangan gadjihnja pegawai Negeri jang terseboet diatas.

Oeraian jang kedoea tida perloe diperdjelaskan lagi dengan bewijsnja; soedah drketahoei benar bahwa kebanyakan dari pada zelfstandige gemeenschappen tida pernah merasa keperloeannja oentoek melakoekan B. B. L., pemandangan mana dengan sangat mengherankan, sekarang oleh Gouvernement dipandang sebagai sebaliknja.

Boleh djadi ada orang menjangka bahwa gadjih²nja pegawai dari daerah² jang berperintahan sendirt deradjatnja ditetapkan berdasar pada B. B. L., akan tetapi oentoek samentara daerah hal ini perloe ada bewijs-bewijsnja lagi, sebab Pemerintah beloem pernah memboeat sesoeatoe atoeran jang maksoednja oentoek menetapkan gadjih pegawai terseboet jang sepadan dengan deradjatnja B. B. L. dan selamanja ada sadja daerah² (gemeente jang ketjil² misalnja) jang membajar pegawainja dengan sangat rendah.

Oeraian jang pertama dapatlah ditjari keterangannja dengan gampang, jaitoe dengan mengambil riwayatnja jang mendjadi sebab adanja kedoea matjam subsidie dari Negeri itoe, sebagai jang dapat diperbandingkan da-

lam be
jang di
Subs
Onderc

”
„Sul
„pema
„Wa
1905 M
Djoe
beloem
keperlo
Gemee
Dala
gemeen
dapatla
sidie i
Kala
subsid
Artik
”
”

Kelo
teriaal,
itoe.

Dala
dina
1906 (

r
o
c
j

1907 (

c
o

lam begrooting Gemeente Betawi oentoek taoen 1931 dan alasan-alasannya jang ditoeroet atas hal itoe.

Subsidie ini jaitoe :

Onderdeel 3.	Wang jang diasingkan dari kas negeri . . .	f	387.506,—
" 4.	Pembayaran accrestoeslag	f	260.393,—

"Subsidie² oentoek pengadjaran haroes dibitjarakan terpisah djadi dalam „pemandangan ini pegawai onderwijs tida terhitoeng”.

"Wang jang diasingkan" moela² ditetapkan dalam ordonnantie dari Stbl. 1905 No. 204 dan banjaknya tiap² taoen f 290.000,—.

Djoemblah wang ini dihitoeng menoeroet keloearan jang sebenarnya sebelum taoen, 1905 jang dilakoekan oleh Pemerintah oentoek keperluan-keperluan jang semendjak taoen 1905 oeroesannya diserahkan kepada Gemeente.

Dalam staatsblad No. 205 dari taoen itoe, terdapat oleh kita begrooting gemeente Betawi jang pertama, jang diperboeat oleh Pemerintah, djadi dapatlah dari sitoe diketahoei oentoek keperluan apa satoe-persatoe subsidie itoe dipergoenakannya.

Kalau kita menghitoeng dengan keloearan oentoek gadjih pegawai dalam subsidie itoe, maka terdapatlah oleh kita perhitoengan sebagai berikoet :

Artikel 1.	Gadjih Secretaris	f	1.800,—
" 4.	Ongkos toelis oentoek administratie kas gemeente	"	720,—
" 5.	Gadjih pegawai (pekerdjaan oemoem) demikian djoega pembayaran kepada kas Negeri oentoek gadjih mandor waterleiding jang telah ditambah 15 %	"	3.904,—
	Djoemblah	f	6.424,—

Keloearan jang lain-lainnya bergoena oentoek membeli material, oentoek membajar koeli dan persediaan² jang seroepta itoe.

Dalam taoen² kemoedian subsidie jang terseboet diatas itoe ad f 290.000,— dinaikkan sebagai berikoet :

1906 (Stbl. 172)	oentoet penjerahan penerangan djalan	f	65.000,—
	oentoek kenaikan harga material	"	11.600,—
	oentoek membajar orang ² hoekoeman jang dikerdjakan	"	6.600,—
		"	73.200,—
1907 (Stbl. 30)	oentoek penjerahan brandweer	f	7.310,—
	oentoek membajar pegawai sendiri	"	13.110,—
	oentoek pekerdjaan openbaar	"	13.110,—
		"	20.420,—
	Transporteeren	f	383.620,—

Transport . . .	f 383.620,—
1914/19 (Stbl. 181 dan 164) moela ² ditambah kemoedian dikoerangi lagi oentoek pendjagaän överwegen (djalan jang memotong djalan kereta api) dengan	" 600,—
1921 (Stbl. No. 293) oentoek ongkos pemeliharaän Gang Sentiong.	" 400,—
1923 (Stbl. No. 189) Oentoek ongkos pemeliharaän dan penerangan (Kramat) djalan ² T. Abang, Djati dan Kebon Katjang	" 2.449,—
1928 (Stbl. No. 434) oentoek pemeliharaän djalan	" 490,—
1929 (Stbl. No. 314) oentoek pemeliharaän dan penerangan beberapa potong djalan	" 547,—
	<u>f 387.506,—</u>

Dengan pendek dapatlah ditetapkan disini bahwa dalam subsidie jang tetap dari Negeri jang besarnja f 387.506,— dalam tiap² taoen itoe, ada termasuk soeatoe djoemlah jang f 6.424, — + f 13.110,— = f 19.534,— oentoek gadjih pegawai gemeente, dan deradjatnja, atas mana gadjih² itoe diperhitoengkan, sama sebagai peratoeran-peratoeran sebelom bertoeroet-toeroet taoen 1905 dan 1907.

Bahwa pembajaran-pembajaran jang pertama dari kas Negeri kepada daerah-daerah locaal dahoeleoe terhitoeng amat sedikit sekali, itoe soeatoe hal jang telah berkali-kali berboekti dan diakoei.

Dengan angka² jang terseboet diatas hal itoe lebih njata lagi kalau kita mengingat bahwa djoemlah wang jang disediakan oentoek keloearan personeel hanja sedikit sekali, dan mengingat lagi bahwa dalam djoemlah wang jang amat sedikit itoe, djoega tida dimasoeakkan ongkos-ongkos verlof dan pensioen (jang djoemlahnja tentoe tida akan koerang dari 30% dari pada djoemlahnja gadjih).

Oentoek pertama kali Gemeente Betawi menerima dalam taoen 1913 soeatoe penambahan (toeslag) pada djoemlah wang diasingkan jang besarnja sebanjak belasting sendiri jang dipoengoet oleh Gemeente dalam taoen 1911 jaitoe f 30.135,05⁵.

Setelah itoe lantas bertoeroet-toeroet jang dihiitoeng sebagai itoe:

Toeslag taoen 1914 beralasan pemoengoetan taoen 1912 . . .	f 94 653,—
Toeslag taoen 1915 beralasan pemoengoetan taoen 1913 . . .	" 118.981,—
Toeslag taoen 1916 beralasan pemoengoetan taoen 1914 . . .	" 143.986,—
Toeslag taoen 1917 beralasan pemoengoetan taoen 1915 . . .	" 153.507,—
Toeslag taoen 1918 beralasan pemoengoetan taoen 1916 . . .	" 163.507,—
Toeslag taoen 1919 beralasan pemoengoetan taoen 1917 . . .	" 374.843,—
Dalam taoen 1912 gadjih ambtenaar ² berdjoemlah . . .	" 123.000,—
Dalam taoen 1919 gadjih ambtenaar ² berdjoemlah . . .	" 465.000,—
Kenaikan gadjih pegawai taoen 1912 t/m 1919 . . .	f 342.000,—

Peneri
berc
dan d
Kenaik
Menoe
(tida
Djadi
Acc
dalam
djoem
Bail
lakoek
karena
Djan
sehing
Ken
pemb
duurte
boelan
Jang
wakt
Con
1.
dlasin
oento
1905/1
2.
geri h
sama
f 19.5
3.
hari it
lebih
4.
f 342.
banjak
aon
Lag
f 260.

Penerimaan Gemeente sendiri (tida menghitoeng subsidie negri)

berdjoemlah dalam taoen 1912 „ 387.000,—
dan dalam taoen 1919 „ 1.468.000,—

Kenaikan penerimaan gemeente sendiri. f 1.081.000,—

Menoeroet begrooting taoen 1931 djoemlah gadjih pegawai

(tida menghitoeng gadjih goeroe³). „ 1.714.000,—

Djadi kenaikan gadjih pegawai dari taoen 1919 sampe taoen

1931 = f 1.714.000,— f 465.000,— = f 1.249.000,—

Accrestoeslag dalam taoen 1924 ditetapkan f 520.787,— djoemlah mana
dalam taoen 1925 hanya ditetapkan separoehnja, djadi hanya f 260.393,—
djoemlah mana dari sementara itoe tida beroebah lagi.

Baik penetapan maoepoen pengoerangan jang terseboet diatas itoe, di-
lakoekan berhoeboeng dengan tida baiknja keadaan kas Negeri jang terdjadi
karena malaise pada ketika itoe.

Djadi karena roepa² sebab maka pembajaran accres itoe ditoeroenkan
sehingga lebih rendah dari pada pembajaran taoen 1919 (lihat lijst diatas).

Kenaikannja gadjih² pegawai negeri dimoelai dalam taoen 1920 dengan
pembajaran jang dinamai extra maand, dan kemoedian dengan pembajaran
duurtetoeslag jang dihitoeng progresief dengan maximum f 160,— tiap²
boelan.

Jang dinamai B. B. L. dimoelai dalam taoen 1925, djadji dalam taoenan
waktoe accres Gemeente ditoeroenkan separoehnja.

*Conclusie**

1. Dalam pembajaran jang dinamai „afgezonderd bedrag” (wang jang
dlasingkan), hanjalah termasuk djoemlah wang jang besarnja f 19.534,—
oentoek membajar gadjih jang beralasan pada atoeran boeroeh dalam taoen
1905/1907.

2. Dalam taoen 1912 pembajaran gadjih berdjoemlah f 123.000,— Ne-
geri hanya menjoembang dengan subsidi dengan djoemlah jang besarnja
sama dengan wang jang diasingkan itoe, dalam djoemlah mana hanya ada
f 19.534,— jang terhitoeng oentoek membajar gadjih.

3. Accrestoeslag telah dikoerangi, jang diterima setelah malaise tempo
hari itoe, sama besarnja dengan soeatoe djoemlah wang jang f 114.450,—
lebih rendah dari pada pembajaran taoen 1919.

4. Kenaikan membajar gadjih dari taoen 1912 sampai 1919 ada
f 342.000,— dalam taoen 1919 gadjih² itoe beloem boleh diseboet naik
banjak, karena kenaikan jang besar dimoelai dalem taoen 1920, dan B. B. L.
aoen 1925.

Lagi Negeri hanya memberi soembangan oentoek kenaikan itoe hanya
f 260.393,— dengan accrestoeslag, jang sebaliknja dari itoe dalam taoen 1919

Gemeente soedah mempoenjai kenaikan atas penerimaan sendiri besarnja f 1.081.000,—.

5. Kenaikan membajar gadjih dari taoen 1919 sampai 1931 berdjoemlah f 1.249.000,—.

Oentoek kenaikan ini Negeri sama sekali tida memberi soembangan. Gemeente mengeloearkan wang ini sama sekali dari kantong sendiri.

6. Tertimbang tjoekoep boekti-boektinja, bahwa didalem subsidie² dari Pemerintah itoe tida boleh djadi tersemboenji soeatoe djoemlah oeng jang dapat diperboeat alasan oentoek pemotongan gadjih, karena kenaikan gadjih pegawai² Gemeente jang terdjadi berhoeboeng dengan naiknja keperluan sehari-hari jang dibajar oleh Gemeente, hanjalah sebahagian sadja jang diambil dari subsidie terseboet.

Tiap² pengoerangan selebihnja dari subsidie terseboet, tida lain sifatnja dari pada merampas pengasilan locaal jang disediakan oentoek keloearan locaal, agar dengan pengoerangan itoe dapat menoetoep kekoerangan dalam begrooting Negeri.

Lebih² hal ini mendjadi pikiran, sebab sekali-kali tida ada alasanja kalau orang mengira bahwa malaise, jang sangat mengganggu pada kekoeatannja kas Negeri itoe, membiarkan (tida mengganggu) pada penghasilan Gemeente, sebab sebahagian dari penghasilan itoe jang terdapat dari pada opcenten tergantoeng dari pada besarnja penghasilan Negeri.

Kalau sekarang Negeri soedah merampas 10% dari pada gadjihnja pegawai dari daerah² jang berpemerintahan sendiri, maka djalan penghematan oentoek daerah itoe sendiri sebahagian besar terambil oleh Gouvernement, dan kalau kemoedian malaise itoe berpengarpeh djoega atas penghasilan daerah jang berpemerintahan sendiri, maka oentoeknja tida moengkin dapat menjesoeaikan begrootingnja, ertinja bentjana itoe semata-mata begitoe sadja dipindahkan dan kesoeokaran jang terdjadi karena kesalahan mengemoedi perbendaharaan Negeri, dengan gampang sadja diserahkan kepada daerah² jang berpemerintahan sendiri.

Achiroe'lkalam maka perloe diperingatkan, bahwa maksoed Pemerintah hendak mengoerangi gadjih pegawai daerah jang berpemerintahan sendiri dengan djalan jang divoorstel itoe, tida akan tertjapai.

Menoeroet ketentoean² jang sah jang berlakoe sekarang, maka gadjihnja ambtenaar² dari Gemeente Kotta (ketjoeali Secretaris), diatoer oleh Madjelis Gemeente itoe sendiri dan Madjelis² itoe mempoenjai kebebasan oentoek menoetoep kekoerangan penerimaan jang terdjadi karena subsidie dari Negeri dikoerangi, dengan mengambil djalan jang oleh Madjelis² itoe tertimbang baik.

Oentoek menoetoep kekoerangan itoe sekali-kali mereka tida dimistikan dengan mengambil djalan melakoekan pemotongan oemoem atas gadjih pegawainja.

Kala
soepaj
jang a
dijh-ga

Sub
tjampo

Tent
daerah
jang
samase
teitnja

Apal

ting se

maka

sebab

dan b

adanya

pekerd

toh la

tahan

dengan

di mas

Seka

oentoel

meente

Alasa

menjera

meente

kewadj

penjera

hoeloe

ali anta

besarnj

Mata

antara

Gemeen

Tenta

(pengac

haroes

mengen

Peme

subsidie

Kalau Pemerintah hendak memaksa kepada Madjelis² Gemeente Kotta soepaja mereka memotong gadjih pegawainja, hanjalah ada soeatoe djalan jang am. jaitoe dengan mengadakan peratoeran dari pihak Negeri atas gadjih-gadjih itoe sebagai jang dilakoekan atas gadjihnja Secretaris Gemeente.

Subsidie² jang akan dibajarkan oleh Pemerintah sekali-kali tida toeroet tjampoer dengan oeroesan ini.

Tentang pertanjaan apakah tertimbang perloe atoeran gadjih pegawai daerah jang berpemerintahan sendiri itoe diserahkan kepada sesoeatoe badan, jang tida mengetahoei benar tjaranja bekerdja daerah² itoe dan hampir samasekali tida mengetahoei, apakah jang haroes dikehendaki dari capaciteitnja dari masing² ambtenaar itoe, dapatlah disjaki dengan keras.

Apalagi dari sebab gadjih² pegawai itoe mengambil bahagian jang penting sekali dari pada begrooting, kalau atoeran terseboet diatas didjalankan maka setelahnja hanja tinggal sedikit sahadja kebobasannja daerah² itoe, sebab gadjih² jang akan dibajarkan itoe mendjadi oekoeran pada matjamnja dan banjakknja pegawai jang bekerdja pada daerah² terseboet, dan oleh adanja peratoeran gadjih itoe, maka kemoengkinan oentoek memperloeas pekerdjaan dalam daerah² itoe, dari masing² Madjelisnja terambil, dan djatoh lagi pada tangannja Poesat Pemerintahan, sedang dahoeloe pemerintahan itoe bertindak pada pendirian daerah² jang berpemerintahan sendiri dengan maksoed soepaja dapat mengetjap pekerdjaannja pegawai² jang ada di masing² tempatnja oentoek kemoengkinan terseboet.

Sekarang perloe ditjahari penerangan alasan apa jang telah dikemoekakan oentoek mempertimbangkan besarnya subsidie dari kas Negeri kepada Gemeente Betawi.

Alasannja hak ini lebih² dari sebab Negeri sedjak taoen 1905 telah menjerahkan roepa² kewadjabannja didalam daerah² gemeente kepada Gemeente itoe jang disertai kemistian soepaja ongkos-ongkosnja mendjalankan kewadjaban itoe dibajar dari begrooting sendiri, akan tetapi *tida disertai penjerahan mata penghasilannja*, dari penghasilan mana Negeri sendiri dahoeloe mendapat wangnja oentoek memenoehi kewadjaban terseboet. (Ketjoeali antara lain² hal penjerahan penghasilan dari Soemoer bor dahoeloe jang besarnja f 9400)

Mata² penghasilan itoe oleh Negeri dipegangnja oentoek sendiri dan dari antara itoe sampai hari ini *beloem ada barang satoe* jang diserahkan kepada Gemeente.

Tentang pengoerangan atas subsidie oentoek pengadjaran gemeente (pengadjaran gemeente sama halnja dengan pengadjaran bijzonder) djoega haroes dipandang soeatoe kesalahan, jang dengan tida beralasan akan mengenai gemeente dalam penghasilannja sendiri".

Pemerintah disini soedah maen kira² lagi, disangkanja bahwa didalem subsidie itoe termasuk djoega segala gadjih pegawai onderwijs gemeente.

„Sangkaan ini tida benar. Sebenarnja hanja diberikan subsidie oentoek sebahagian pegawai onderwijs, dan lagi djoemlah wangnja ditetapkan menoeroet atoeran gadjih Pemerintah, sedang Gemeente membajar gadjih goeroe² itoe menoeroet atoeran gadjih sendiri”.

Oleh karena atoeran — jang sepandjang pertimbangan saja sekali-kali tida benar — jang terseboet diatas, djadi Gemeente terasing dari pada penerimaän accres jang sebenarnja jang timboel dari pada penerimaän belasting dalam tiap-tiap taoen, dan selamanja Gemeente haroes bertentangan teroes-meneroes dengan Pembesar² Gouvernement soepaja Gemeente mendapat bahagian sekadarnja dari pada accres itoe dengan djalan subsidie dari Negeri.

Bagaimana nasibnja keadaän Gemeente setelah melakoekan perdjoeangan ini, akan terdapat kenjataanja dari pada angka-angka jang terdapat didalam rapportnja Commissie dari financieele verhoudingen (Commissie perbandingan oeang) jang telah dihapoeskan.

Commissie itoe telah menghitoeng, bahwa oentoek melakoekan kewadajiban-kewadajiban jang diserahkan kepada Gemeente itoe, dalam taoen 1924 oentoek Gemeente Betawi bererti soeatoe kewadajiban oentoek mengeloearkan wang jang besarnja f 1.950.680,— dan karena itoe maka dalam taoen itoe besarnja accrestoeslag sadja haroes ada f 1.574.211,— tiap-tiap taoen. (Sampai sekarang djoemlah itoe masih f 260.394,— sadja).

Perbandingan jang lebih sempoerna kita boleh perboeat dengan membandingkan pendapatan dari beberapa matjam padjeg Negeri jang terpoengoet dari daerah Gemeente Betawi dalam taoen 1905/1907 dan taksiran pendapatan itoe dalam taoen 1931 atau jang diterima dalam 1930.

Kita dapati sebagai berikoet:

Rata-rata dalam tiap-tiap taoen 1905/1907. Menoeroet nota kepada Gemeente Raad tanggal 1 December 1916. Taksiran dalam taoen 1931. Menoeroet rentjana didalam ontwerp begrooting dan didalam voorstel tentang pemoengoetan opcenten.

Padjeg pengasilan (doeloe padjeg paten dan padjeg peroesahan ditjamperkan).	f 784.495,—	f 4.000.000,—
Padjeg roemah tangga	„ 178.576,—	„ 620.000,—
Padjeg verponding	„ 332.009,—	„ 966.666,—
Padjeg potong.	„ 91.348,—	Geind „ 218.019,—
		o/1930
Djoemlah	f 1.386.428	f 5.804.685,—

Mempoenjai kenaikan f 4.418.257, atau 31%.

Dalam tempo itoe subsidie dari Negeri bertambah dari ± f 387.506,— dengan f 260.393,— mendjadi f 647.899,— djadi 67% (Kenaikan² jang ketjil dari djoemlah wang jang diasingkan jang diterima kemoedian tida dihitoeng).

Dar
jaitoe,
penagi
dibaja
daerah
sedang
djiban
Kala
boekar
beloen
terdap
gan n
soepaj
oeraia
jang b

Een
openge
die zi
zelden
dat in
deel
juridis
ontvan
De
vereen
de vr
locaal-

1.
king h
subsid
bedrag
de in
dienstj

Antv
Voo
worde
a S. G

Dari pihak mana djoega kita lihat hal ini, hasilnja selamanja sama djoega jaitoe, bahwa Gemeente Betawi masih mempoenjai hak oentoek melakoekan penagihan jang boekan sedikit kepada Negeri sebagai bahagian jang tida dibajarkan dari accres dari pada padjeg² jang dipoengoet oleh Negeri dari daerah Gemeente, jang kesalahan dipergoenakan oentoek keloearan Negeri, sedang mistinja haroes dipergoenakan oentoek ongkos² mendjalankan kewadajiban Negeri jang telah diserahkan kepada Gemeente.

Kalau sebaliknja dari itoe, diperboeat lagi alasan — jang boleh dikata boekan —, bahwa meski finandieel Gemeente itoe keadaannja, dimikianlah beloem dapat dinamai mengoeatirakan, dan meski bagaimana djoega masih terdapat soeatoe kemoengkinan oentoek memperbaiki finandien Negeri dengan mengoerbankan finandien Gemeente, jaitoe dengan memberi perintah soepaja oentoek keperloean itoe memberi soebangan, maka tida lain oeraian itoe hasilnja dari pada mendjatohkan hoekoeman pada finandieel jang benar mengoeroesnja. (Regentschapsblad Tjiandjoer).

Vragenbus.

Eenige jaren geleden heeft de Commissie van Redactie de gelegenheid opengesteld in het orgaan vragen te stellen in verband met moeilijkheden die zich in de locale administratie voordoen. Van die gelegenheid wordt zelden gebruik gemaakt. Met genoegen kan daarom worden medegedeeld, dat in den laatsten tijd eenige vragen zijn binnengekomen die voor een deel hieronder zoo goed mogelijk zijn beantwoord. Eenige vragen van juridischen aard werden nog niet van den betrokken medewerker terugontvangen.

De Commissie van Radactie hoopt, dat vooral nu de oprichting van een vereeniging van autonome gemeenschappen voorloopig van de baan is, van de vragenbus voortaan een ruimer gebruik zal worden gemaakt, ook op locaal-technisch gebied.

1. In Februari 1931 werd o.a. een onderwijssubsidie ontvangen betrekking hebbende op 1930. Ingevolge art. 123 sub a van de S. G. O. is deze subsidie gebracht ten bate van het dienstjaar 1930. Daar het uitbetaalde bedrag achteraf te hoog blijkt te zijn, moet terugbetaling van een deel van de in Februari jl. ontvangen subsidie plaats hebben. Ten laste van welk dienstjaar moet die terugbetaling komen?

Antwoord:

Voor de ontvangsten geldt de hoofdregel, dat op het dienstjaar 1930 worden gebracht de in het kalenderjaar 1930 ontvangen bedragen. Art. 123 a S. G. O. maakt daarop een uitzondering ten aanzien van vaste uitkeeringen

en subsidies. Deze behooren ook nog tot het dienstjaar 1930, ook als zij worden ontvangen na 31 December 1930, mits vóór het sluiten van den dienst, d.w.z. vóór 30 Juni 1931. Tot deze afwijking van den hoofdregel, eerst later uitgestrekt tot subsidies, zal wel zijn overgegaan, om te voorkomen dat de begrootingsrekening niet in de war wordt gestuurd wanneer Gouvernementsuitkeeringen, voor vele ressorten ook thans nog het hoofdbestanddeel der ontvangsten, niet vóór 31 December binnen zouden zijn.

Op den voor de ontvangsten geldenden hoofdregel sluit de bepaling aan, dat uitgaven wegens *teruggaaf van ontvangsten* in mindering komen van de ontvangsten van het dienstjaar waarin die uitgaven worden gedaan, (art. 118 sub 1 S. G. O.) zulks in tegenstelling met den voor de uitgaven geldenden hoofdregel dat tot den dienst van een dienstjaar behooren de rechten gedurende het dienstjaar door de schuldeischers verkregen (art. 116 sub 1 S. G. O.).

Niettegenstaande dus zoowel de ontvangst van de subsidie zelf als de teruggaaf daarop na het verstrijken van het kalenderjaar plaats hebben, moet de ontvangst worden geboekt op het dienstjaar 1930, de teruggaaf op het dienstjaar 1931. Art. 118 houdt o.i. onvoldoende rekening met art. 123 lid a.

2. *De verschuldigde retributies voor het gebruik van een regentschaps-pasar worden geïnd door een opzichter onder toezicht van den wedana; laatstgenoemde stort de ontvangsten in de regentschapskas. Mag bedoelde wedana lid zijn van den regentschapsraad waartoe die pasar behoort?*

Antwoord: Art. 7 der R.O. bepaalt, dat een betrekking, waaruit rekenplichtigheid dan wel ondergeschiktheid aan den regentschapsraad voortvloeit, onvereenigbaar is met het lidmaatschap van den regentschapsraad. Rekenplichtig aan den raad zijn volgens art. 113 zij, die belast zijn met het ontvangen, bewaren, betalen of afleveren van gelden, geldswaarden en goederen van het betrokken regentschap.

De vraag of de opzichter beschouwd kan worden voor de inning dienst te doen als tusschenpersoon ten gerieve van het publiek (art. 113 lid 2 R.O.) en dus ook rekenplichtig is, kan buiten beschouwing blijven. Want doordat de wedana regelmatig stort — we nemen aan dat de stortingen ook op diens naam plaats hebben — staat *diens* rekenplichtigheid vast. Bedoelde ambtenaar mag n.o.m. op grond van art. 7 R.O. dus ook niet tot den regentschapsraad worden toegelaten.

3. *Op welke gronden kan worden verdedigd, dat bij overgang van Gouvernementsdienst in lokalen dienst of omgekeerd voor inkoop van diensttijd door den betrokken ambtenaar opnieuw moet worden gestort, ofschoon beide pensioenfondsen zijn ingesteld en worden beheerd door de overheid?*

Antwoord. Voor het beantwoorden van deze vraag is het noodig na te gaan op welke basis de stortingspercentages voor beide pensioenfondsen zijn vastgesteld. Heeft men b.v. bij het vaststellen van die percentages voor de landsdienaren er aan de hand van statistieken rekening mede gehouden dat door het uittreden van deelgenooten gemiddeld een zeker gedeelte der stortingen vrij komt voor dekking van de verplichtingen tegenover de overgebleven deelgenooten, dan mag achteraf geen onderscheid worden gemaakt of hij die uittreedt overgaat in het lokaal pensioenfonds dan wel in een of ander particulier pensioenfonds (B. P. M., H. V. A. e. d.), wil men de financieele positie van het fonds niet in gevaar brengen. Hetzelfde betoog geldt natuurlijk ook voor de tarieven van het Lokaal pensioenfonds. Nu eenige jaren geleden de stortingen in de verschillende pensioenfondsen (opnieuw) zijn vergeleken met de contante verplichtingen tegenover de deelgenooten, mag worden aangenomen dat daarbij het percentage der uittredingen is berekend op de bovenaangegeven wijze en dat het vrijstellen van den inkoop van diensttijd noodwendig gepaard zou moeten gaan met verhooging van de stortingspercentages over de geheele linie.

K.

Ontvangen boekwerken.

Repertorium betreffende Nederlandsche literatuur en jurisprudentie in zake gemeentebeheer en -administratie.

De Vereeniging van Nederlandsche gemeenten is overgegaan tot de uitgifte van een repertorium betreffende Nederlandsche literatuur en jurisprudentie in zake gemeentebeheer en -administratie.

In het rondschrijven dat een proeve van bewerking vergezelt, zetten de uitgevers de strekking van dit repertorium in het kort als volgt uiteen :

Ieder, die krachtens zijn ambt of uit anderen hoofde medewerkt aan de behartiging van de bestuurszaak der gemeenten, gevoelt bijna dagelijks de behoefte aan een gids, die hem dienstig kan zijn om zich vlug in eenig vraagstuk betreffende gemeentebeheer of -administratie te kunnen oriënteren. Hij wil graag een vrij volledig inzicht hebben in de literatuur of jurisprudentie betreffende een bepaald punt, maar slaagt hierin dikwijls niet, aangezien hem de tijd om dat inzicht te verkrijgen ontbreekt. Niet alleen de tijd ontbreekt hem, veelal ook de wetenschap, dat bepaalde gemeentelijke vraagstukken behandeld zijn in brochures of tijdschriften, waarin hij een behandeling daarvan niet zou verwachten.

Welke is nu op het oogenblik de eenige methode? Men moet van alle in aanmerking komende tijdschriften de inhoudsopgaven doorzoeken om

zich te overtuigen, of in het betreffende orgaan artikelen, jurisprudentie enz voorkomen, die voor de zaak, die men te behandelen heeft, van beteekenis zijn. Daarbij komt, dat als regel de registers op die periodieken pas verschijnen wanneer een deel, soms een beteekenend deel van het daarop volgende jaar bereids is verstreken. Literatuur enz. van den allerjongsten tijd is derhalve niet anders te vinden dan door alle nummers van den loopenden jaargang achtereenvolgens te raadplegen.

Ongetwijfeld zal dus ieder onderschrijven, dat hier een leemte bestaat. Er is dan ook een behoefte aan een algemeen register, dat een zooveel mogelijk volledig overzicht geeft van de literatuur en jurisprudentie en het is eisch, dat dit register met betrekkelijk korte tusschenpoozen verschijnt, opdat ook de allerjongste literatuur daarin kan worden verwerkt. Wij hebben er naar gestreefd zulk een register, een repertorium, samen te stellen. Hierdoor behoeft de arbeid, welke thans door velen, telkens opnieuw en veelal onvolkomen, wordt gedaan, slecht eenmaal te geschieden. En zij kan volledig worden verricht om verder ten dienste te staan van ieder, die daaraan behoefte heeft.

De uitgever, de firma N. Samson, te Alphen aan den Rijn, stelt zich voor de bewerking te doen geschieden telkens na 4 maanden, zoodat het eerste nummer, waarin dus een overzicht wordt gegeven over de maanden Januari tot en met April 1931, zal verschijnen omstreeks Juni 1931. De abonnementsprijs is f 12,50 en voor de bij de Vereeniging aangesloten gemeenten f 10,— per jaar.

Wij willen naar aanleiding van deze uitgave nog opmerken, dat ook in Indië steeds meer behoefte wordt gevoeld van een systematische rangschikking van de jurisprudentie op het gebied van gemeente-administratie. Niet alle beslissingen verschijnen in druk en zoo zij al openbaar worden gemaakt, zijn zij zoodanig verspreid over allerlei notulen, provinciale bladen, gemeentebladen, enz. dat het opslaan veel tijdverlies kost.

Zijn wij goed ingelicht, dat is reeds eenigen tijd geleden op het Decentralisatiekantoor het plan overwogen om op genoemd kantoor de jurisprudentie systematisch te doen rangschikken en de autonome gemeenschappen gebruik te laten maken van die gegevens. In verband met de bezuiniging zal dit plan nog wel eenigen tijd onuitgevoerd blijven, hetgeen te betreuren valt, aangezien het Decentralisatiekantoor voor een systematische rangschikking ons het meest geschikt voorkomt. Want wanneer tot uitvoering van het plan mocht worden overgegaan, zou zeker den eersten tijd wel eenige drang noodig zijn om van alle daarvoor is aanmerking komende beslissingen in kennis te worden gesteld. Er worden nog al eens beslissingen genomen waarvan men de motiveering liever niet onder de loupe genomen ziet!

K.

B
tot
van
tot
Hooft

No
en Ir
den
steld

Ir. H

Ir. D

B. F.

A. M

He
Juni

Me
is me
exam

VOO

a. N
E
j
u
b. E

Personalia.

Benoemd:

tot burgemeester van Buitenzorg F. A. J. Middelkoop, thans burgemeester van Pekalongan

tot wd. burgemeester van Meester-Cornelis, J. J. G. E. Rückert, thans Hoofdambtenaar bij het Decentralisatiekantoor.

Normalisatieraad. Naar wij vernemen werden de heeren A. M. H. Bake en Ir. D. W. Sparnaay verkozen tot leden van het Dagelijksch Bestuur van den Normalisatieraad. Het Dagelijksch Bestuur is thans als volgt samengesteld:

Ir. H. L. Slinkers,	Hoofd van het Dienstvak Constructie en Bruggenbouw der Staatsspoor- en Tramwegen . . .	Voorzitter;
Ir. D. W. Sparnaay,	Ingenieur-Administrateur van het G. E. B. E. O.	Pltstd. Voorzitter;
B. F. Hagenzieker,	President der Nederlandsche Handel-Maatschappij	Penningmeester;
A. M. H. Bake,	Agent der Firma Lindeteves-Stokvis te Bandoeng	Lid.

Het Secretariaat, dat tot dusverre te Weltevreden was gevestigd, is ultimo Juni naar Bandoeng overgebracht en houdt aldaar kantoor Bragaweg 38.

Officieele mededeelingen.

Vorbereidend examen locale administratie.

Met verwijzing naar hetgeen op blz. 511 van de aflevering van 16 Juni is medegedeeld, wordt op verzoek het programma voor het vorbereidend examen hieronder afgedrukt.

Programma voor het vorbereidend examen voor de locale administratie in Nederlandsch-Indië.

- a. Nederlandsche taal.
Eene voldoende kennis van de Nederlandsche taal, blijkende uit een juist en vaardig gebruik daarvan zoowel mondeling als schriftelijk en uit het voldoende begrijpen van een stuk proza en eenvoudige poëzie.
- b. Engelsche taal.

Lezen met goede uitspraak. Vertalen uit het Engelsch in goed Nederlandsch en van een eenvoudig stuk uit het Nederlandsch in het Engelsch; het laatste met behulp van een woordenboek.

- c. Fransche of Hoogduitsche taal. (naar keuze van den aspirant).
Lezen met goede uitspraak. Vertalen van een eenvoudig stuk uit de gekozen taal in goed Nederlandsch.

- d. Geschiedenis.

1. geschiedenis van Nederlandsch-Indië.

De voornaamste personen en gebeurtenissen; meer in bijzonderheden sedert 1816.

2. geschiedenis van Nederland.

De voornaamste gebeurtenissen en personen sedert 1555; meer in bijzonderheden sedert het jaar 1795 tot heden.

3. algemeene geschiedenis.

De voornaamste gebeurtenissen en personen van het jaar 1648 af tot 1789; meer in bijzonderheden sedert laatstgenoemd jaar tot heden.

- e. aardrijkskunde.

Algemeene kennis van de staat- en natuurkundige aardrijkskunde der werelddeelen; meer in bijzonderheden de aardrijkskunde van Nederlandsch-Indië en in algemeene trekken die van Nederland.

Eenige kennis van lucht- en zeestroomen in verband met hun invloed op het klimaat, van enkele belangrijke handelsproducten en van de ethnographische verdeeling der menschheid.

- f. wiskunde

1. Rekenkunde. De hoofdbewerkingen met geheele getallen, gewone en tiendeelige breuken; de eigenschappen waarop die bewerkingen berusten; het metrieke stelsel van maten en gewichten; de leer der evenredigheden met hare voornaamste toepassingen; vierkantswortel-trekking; oplossing van vraagstukken.

2. Stelkunde.

De hoofdbewerkingen met geheele en gebroken stelkunstige vormen; de behandeling van wortelvormen en vormen met gebroken en negatieve exponenten; de vergelijkingen van den eersten graad met meer onbekenden; oplossing van eenvoudige vraagstukken.

3. Meetkunde.

De vlakke meetkunde tot en met de inhoudsbepaling van rechtehoeken figuren; oplossing van eenvoudige vraagstukken.

Art. 9 van het examenreglement luidt:

Het in artikel 11 bedoelde getuigschrift kan slechts worden uitgereikt aan die aspiranten, die in het vak in artikel 7 sub a. genoemd en in vier der andere vakken ten minste het praedicaat voldoende (=6) hebben behaald.

18e Jaar

L

O

Vaste m

Opnemings

In de
ken wer
den arbe
Leest me
overtuig
meenen
lig stond
Doch
ten opzie
zelfde re
tenaren.
te oefene
Dit w
op het
wordt op
salariskor
na zich z